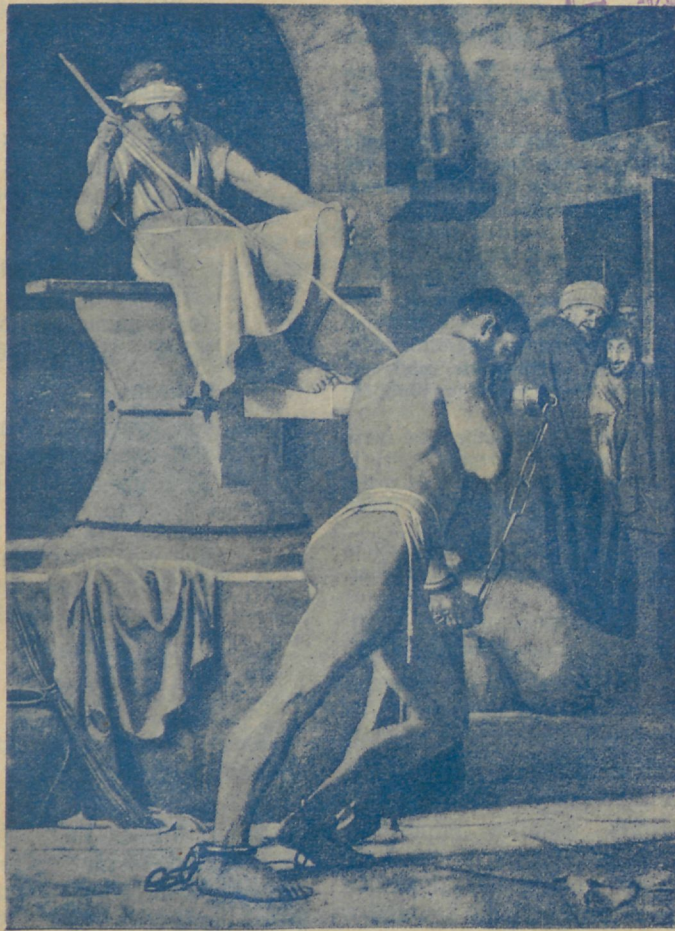

NOORTE ELU

Simson käsikivi ringi ajamas

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Koidu t. 68 b—6

Kirjatoimetaja: E. Rosenstrauch — Tallinna, postkast 284

„Noorte Elu“ — toimet. aadr: Tallinna, Koidu t. 68 b—6

„ „ — talituse „ „ Koidu t. 68 b—6

„ „ — kirjad „ „ Postkastnr. 284.

„Noorte Elu“ tellimisraha võib maksta postkontorisse „N. E.“ jooksvale arvele nr. 30.

„NOORTE ELU“

maksab aastas:

lihtpaberil postiga . 1,30 krooni, postita . 1,20 krooni.
heal „ „ . 2,00 „ „ . 1,90 „
Välismaale lihtpaberil 1,80 „ heal paberil 2,50 „

Teade.

Warem oodatud

Karl Raupe'i raamat

„Rändelamusid Ameerikas“

on nüüd ilmunud. Raamat on trükitud ilusal paberil, üle 460 lk. suur; enam kui 235 ilusat pilti rikastavad selle siju ja ilustab seda tore värvitriiki kaan.

Raamatu siju viib lugeja Rootsi kaudu New-Yorki; tutvustab kõigeüldiselt siinse eluoluga, eriti aga usuliste nähtustega ja eestlaste eluga.

Siis rändab lugeja autol ligi 2000 kilomeetrit: üle võimja Niagara kofe, läbi Raanada mäelase Toronto linna, kus tutvuneb sellega, ja viibib mõni päev juurel baptisti ilmatongressil, ning liigub teisi teid New-Yorki tagasi.

Nüüd algab imelik rännak 14.000 kilomeetrit rongil. Lugeja külastab lagedat järve maad, toredat Chifagot, viljade maad, võimast Mississippi jõge, metsikuid laanefid, kõrveid ja mägestikke, uhket San Franciskot ja ilusat Los Angelesi, rändab pikki Waitse mere kallast ja Kulla orgu, külastab Washingtoni kinnustiku, Olympia ilu ja Vääne Raanada mägestiku võlu. Rändab läbi mägestiku ja viljamaade, mõõtmata rohelaante ja eestlaste maa; külastab pealinna Washingtoni ja rändisjate ida rannu.

Kõige muu kõrval viibib omapärasteis ärkamise, keelerääkimise ja haigete tervestegemise koosolekuis, neegrite keskel ja mujal; tutvuneb imeliku usunähetega Chifagos, Los Angeles, Portlandis. Eriliselt tutvuneb ta eestlaste eluga laias Ameerikas. Tagasi sõidab läbi Inglise kanaali ja Sakamaa.

Mitte tarku seletust, vaid elavaid muljeid sõnas ja pildis püüab autor lugejale edasi anda. Kes teba raamatut on luge nud, on nagu ise Ameerikas olnud.

Hind brošüüritult fr. 4,50, köidetult fr. 7,00. Saadaval raamatukauplusis, Tallinnas C. B. K. S. kesklaos ja autorilt, Tartu, Aleksandri 38-1. Raamatuid saadetakse kogudustesse ainult tellimiste peale kellegi isiku vastutusel, kes arved kolme kuu jooksul õiendab. Agentidele ja teiste usulistele kirjastustele vastav %.

Raamatu kiireks minekuks vajaksin kolportööre Läänemaal ja saartel, Pärnu, Tallinna ja Tartu ümbruses. Kui mõni noor wend selwiisil midagi teenida tahab talvel ja seal juures Jumala sõna kuulutada, palun sellest teatada autori aadressil.

Häda wiib Jumala juure.

Saksa keelne kristlik leht „Christliche Wochenschrift“ ühes artiklis jutustab, kuidas häda wiib inimese Jumala juure ja saab talle õnnistuseks. Igauks teab, et wiimne Wene keiser Nikolai II oma perekonnaga Siberis ära tapeti. Ta wanem tütar suurwürstinna Olga Nikolajewna oli üles kaswanud Wene

keisrifojas walitsewas hiilguses ja toreduses, aga ühtlasi ka Wene kiriku surunud õpetustes. Siis tuli aga tsaari perekonna troonilt kukutamine, farm teotaw saatmine Siberisse ja wiimaks jõe tapmine. Tapetud suurwürstinna Olga paberite seas leiti üks palwe lauluwormis. Selle tõtkis endine Baltimaa õpetaja Bruhns Saksa keele ja see käib nõnda:

Neil kannatuse päewil meie anna
Oh Issand palju kannatust,
Et võime rahwa lagakiusu kanda
Ja timukate teotust.

Oh Issand aita, et me andeks andes
Kõik kurjust nähes waikime,
Ja waikelt pealepandud ristil kandes
Su kombel helbed oleme.

Kui piirawad meid ümber waenuwäed
Siin hirmsa wiha kisaga,
Kui rõhuwad meid maha mure mäed,
Meid Issand, tröösti armuga.

Meid kinnitagu, kui käes wiimne häda,
Su õnnistus ja rohke arm,
Kui astume siin kurba elurada,
Kus ähwardab meid õudne surm.

Siis ära wõta meie jõudu keldal:
Me oma jõud ei ulata,
Et võime surmatunnil mõelda
Ka waenlastele palwega.

Kolm kilpi.

Keegi kogenud mees soovitab enda kaitseks liha-meel pattede vastu kolm kilpi — puust, hõbedast ja kullast.

Puust kilp on töö, hoolas truu töö. Laiskus on kõige pahede juur. Samuti kui usfid healmeel asuwad kõdunewas puu onnis, nii asuwad ka kurjad himud healmeel laifas. Samuti kui muda lompides kõifugu wastitid roomajad sünniwad ja kaswawad ka roojased mõtted laifa meeles.

Hõbedast kilp on usu lapselik palwe. Palwe waim on abiks eemale peletamas roojaseid waim. Walwake ja paluge, ütleb Jeesus, et teie kiustusse ei langeks!

Kuldne kilp — mis see on? Jeesuse Kristuse rist. Selle läbi wõidak. Wõi, kas wõib keegi, waade kiinduda Kristilöödule, anduda roojastuse teenistusele.

Musta Eelu

EESTI USKLIKKUDE NOORTE C. E. LIIDU AJAKIRI

Nr. 8

Kümnes aastakäik

1930

ELUMERE TEEL.

Paide C. E. ühingu kümnendaks sünnipäevaks.

Su sünnipäevast möödud aastaid kümme,
Mil purjetanud kindlalt ajamere teel
Ja pidand silmas sihti päeval, ööl . . .
Torm vaikis täna, kordus uuest homme,
Kuid siiski tahad purjetada julgelt veel.

Sa aastaid ehitanud elumerel' muuli,
Kas leidnud varju vintsutatud laevu.
Sääl kätte haarata said uuest aera. —
Nii ehitanud igavese Siionile müüri. —
Oo leiaks varju sääl veel palju laevu!

Sain selle muuli varju omalegi kodu.
Vaid puhata sain siin ma aetud lind,
Ja kõikjal ainult meri, rahutu mul rind.
Ei una iialgi mu meelest kodu.
Su töös su Jumal õnnistagu sind!

A. Langenbraun.

Laul elumerel.

Tuulte üfad täis veerewaid laineid laial lagedal merel,
ah, nood lumised walged, õiswahused harjad
mühawad laulu! . . . Kiiskawad kajaka-karjad.
Maob merre päike: üle lainete rannale punetab weril, —
nii warsti, warsti kaob —
määratu merre waob . . . —
Weel kullatab randa — sõmerat tiüwa!
Kaugel — lainete süles,
ikka alla ja üles:
Sääl tormides puri — helk walget tiüwa.
— Lained veerewad, murduwad üle randkiwide märja
walgliiwale punuwad must merililledest pärja . . .

Mu walge puri, sa hukku wõid taas elutormisel merel,
kus mäsawad lainete wihased harjad!
Ea! tüüri nii juhti, et ikka mind warjad,
kuni ma jõuan kord õhtule, nagu see päikegi weril
määratu merre waob, —
taas ärkab kord — nüüd kaob . . .
Oo, et torm ei murraks purju — mu tiüwa!
Mäsawad lainete süles,
ikka alla ja üles
juhi mu kätt — üle lainete wiüwa!
hoia mind merel! — tuulis ja tormis küllaltki kurja,
kui õhtul saabun — nagu see päike — mind sinnani warja! . . .

J. Hermann.

Kaotatud õnnistuste mees.

(Waata kaanepilti.)

Simson ei ole nende inimeste hulgast, kes pole kogenud Jumala õnnistuste aulikkust. Ta oli Jumala nassiir, kes sündis ajal, kui Jisrael oli antud aastakümneiks wilistide kätte. Simsoni elu ülesanded olid Jumalast ette määratud juba enne ta sündimist. Tema oli Jumal näinud mehe, kes pidi wabastama Jisraeli aastakümnete orjusest.

Kui see töotuste laps nägi päewawalguist, siis sündis ta wanemaist, kelle südame igatsus oli kaasa aidata Jumala plaani täitumiseks.

„Daps kaswas ja Jssand õnnistas teda,“ öeldakse sellest lapsest. Isa ja ema said igapäew kindlasti tähele panna, et nende lapses uinuwad iseäralised elujõud. Ja nii nad saawadki ühel päewal näha, et „Jssanda Waim hakkas Simsoni mõjutama — taga ajama teda.“ Kodus elati aulisi aegu. Seal teeniti Jssandat ja ohwerdati temale. — — —

Lapsest on wõrsunud noormees. Jumala plaanide täitumise näib nüüd olewat lähemal kui kunagi enne. Kas astub Simson näitelawale tarwitama Jisraeli wabaduseks neid jõude, mis on tas lapsest saadik liikunud?

Eil Suureks pettumuseks, ei!

Ta astub üle kodusläwe awara maailma lagenditule ja heidab filme ühele naisel! Ja wõime öelda, et sel hetkel läks kurat Simsonisse, nagu läks hiljem Juudasse. Armudes Delilasse kustus südames säraw walguis. See paljutootaw, säraw walguiselaps leitakse uinumast awatleja süles! Ja niikui „Kristiinimese teekonnas“ Kristiinimeselt tukkudes kadus ta reisitunnistus, nii kadus Simsonilgi Delila süles magades see jõud, millega oli ähwardanud kiskjaid ja mitmetuhandelisi waenlaskhulke.

Põhjust selleks, miks Jumala nassiir, waldawate õnnistuste mees, kaotas nad, wõib leida alguses süütult paistwast mängust himudega. Kuigi Simson oli kord rebinud lõukoera tükkideks, ei jõudnud ta nüüd wõita himu, mis süttis ta südames walwamatuse tagajärjel. Ja sellest hetkest algades Simsoni tee läks

allapoole, alla, pimedusse, kus kadus filmawalguis, orjusesse ja lõpuks surma . . . !

Jumal on näinud heaks, et Kohtumõistjate raamotus on säilinud praeguseleegi sugupõlwele Simsoni saatuse. Ta lühike elulugu piibli lehekülgedel hiiuab wõimsalt kõigele jumalarahwale nüüdsel kuusatuiste ajajärgul: „Põgenege patu eest oma hinge pärast!“ Mitte ainult waranduse, terwise, au ja hea nime, waid hinge pärast, mis on enam kui mida öelda wõime. Kuigi me polegi nii tähtsas seisukorras kui Simson oli, oleme siiski tundmas Jumala õnnistusi. Ja milline ääretu kurbus taewale ja pimedus meie hingele, kui kaotaksime kord oma õnnistused.

Kui kui wäiksed poisid spordiwad nõrgal jään ja wõistlewad selle üle, kes usaldab lähemale minna jala äärele, samuti wõistlewad tihti jumalalapsestki selle üle, kes wõib kõige lähemale minna maailmale. Kui piir maailma ja jumalariigi wahel kaswab kinni, siis eksh õnnistuste inimene Delila s. o. maailma sülele. See piir peab aga selge olema.

Kui kirjutatakse ajalugu jumalalaste saatustest maa peal, tuleks sellesse mõnda Simsoni elu taolist jutustust. On palju, kes algasid Waimus, kuid lõpetasid lihas. Walwagem, sest kurat käib ümber kui mõirgaja lõukoer! Hoidakem saadud õnnistusi! Noormees, seisa wapralt Püha Waimu wäes maailma himude wastu! Ara laje Delilat oma ligidale! Jumal tahab walwata su hinge asju. Jutusta kuusatuised ja mured temale, ja kui selleks tungi tunned, wali kas wõi mõni pihtiija omale usklikest, kes wõib aidata sind nõuandmistega ja palwetes. „Kandke üksteise koormat,“ manitseb sõna ja kallid kaasreisijad on küll walms kandma sinugi südame koormat.

Palju õnnistuste noori on jäänud seniste rõõmude teele. Nad on leidnud ja näinud midagi meelitawat seal ja unustanud oma Looja. Sinulgi on oma hädaoht, kuid Jssanda nimes sina wõid neid wõita.

Drjo Mikkonen.

Päästjast tuli kohtunik.

Dr. Wilbur Chapman jutustab, et ühel hommikul kusaqil Ameerika linnas trostka kaheshobusega tormas mööda tänawat. Juht püüdis kõige jõuga peatada kohtunud hobuseid. Oli selge, et ta oli täiesti kaotanud meelewalla hobuste üle. Seal kiirustas teele üks kohtunik, haaras teise hobuse ohjadest ja wedas hobuse taqasi. Julgelt hüppas ta hobuste ette peatas need ja päästis juhi elu.

Jmelikuna kokkujuhumise läbi see mees, kes oli kaotanud juhtimiswõime hooste üle, oli pärastpoole süüdistatawana roimast. Sama mees, kes oli päästnud ta elu, istus kohtunikuna famas kohtus. Mees leiti süüdlane olevat. Kohtunikul küsides, kas on tal midagi enda faitfeks öelda, ütles wiimane: „Teie kõrgeausus.“ Kohtunik ütles: „Kõnele.“ Ta ütles jälle: „Teie suursugus“ ja kohtunik wastas: „Ara hukka

kohtu kallist aega, kas on sul midagi öelda?“ Siis wastas ta: „Teie kõrgeausus, mististe ei mäleta, kes ma olin? Peaksite siiski mäletama! Kas teie ei mäleta seda hommikut, kui mina sõitsin lõhkumahaanud hobustega tänawal ja teie wapralt peatasite hobused ja päästsite mu elu.“ Siis jatkas ta: „Teie suursugus, Jumala nimel, olge armuline!“

Kohtunik, filmapilguks waadates teda furnukahwaut ja warijewi huuli, ütles: „Küll mäletan sind, kuid sel päewal olin sinu päästja, täna aga olen su kohtunik ja mina pean täitma oma kohuse.“ Ming ta mõistis mehe surma.

Sõber! Täna on Jeesus su Päästja. Homme wõib olla ta aga juba su kohtunik, kui ei wõta wastu ta sõnumit. Rutta täna ta juure, et ta wõiks sind päästa.

Elu elu eest.

Ühes suuremas linnas elasid faks wenda. Noorem elas väga halba ning kõlwatumat elu, oli kui täidetud kurjusest ja täitmatu patutegudest. Wanem wend selle wastu oli õiglane, alandlik ja tõsine jumalalaps. Wäsimata tegi oma igapäewast tööd ja püüdis elada kõiges Isanda auks, seal juures väga suurt kurbtust tundes oma huffaläinud wenna pärast ja tihti püüdes teda pisarafilmil manitseda. Kuid wend ei pannud tähele tema palweid ega pisaraid, elas endiselt kõlwatus elus, roojastades ihu ja hinge. Pea igapäew kordus harjunud asi: noorem wend hilja õõni priiskas ja lõbuttes, wanem wend ootas teda, saates wenna pärast hinge põhjalt palweid Jumala poole. Ühel õhtul, kui ligimes juba kesköö, kuulis wanem wend ägedat koputamist uksele, ruttas lahti tegema, ja tuppä tormas wend, kahwatu, ehmunud, weriste riietega.

„Bäästa mind, aita mind, peida mind,“ palus ta meelt heites. „Mind aetakse taga; ma tapin inimesel! Waata, siin on tema veri,“ hüüdis ta oma weriste riiete peale näidates. Kuhu peita nii, et üles ei leitaks! Wanem wend ei mõelnud palju, wõttis wenna seljast werised riided, afemele andes oma puhtad riided. Ise riietus weriseisje riideisje. Saatis wenna, kes kui segane oli läbielamistest, pimedasse tuppä, usti ta järel finni lüfates. Waewalt möödus mõni minut, kui jälle uksele koputati ja tuppä tormasid politseinikud.

„Seda ma mõtlesin, et ta siia jooksis,“ ütles üks nendest, „juba ammu olen seda maja tähelepanemise alla wõtnud.“ Astus wanema wenna juure, waatas uuriwalt talle näkku, siis weriste riiete peale ja küsis: „Oled sina roimar?“ — Waikimine.

„Mis siin küsida, kui riided on werised,“ ütles teine politseinik kannatamatult: „seome käed finni ja wiime wanglasje.“

Seoti arwatawa roimari käed finni ja wiidi kaasa. Tükk aega mööda pimedaid tänawaid käies jõuti wiimaks wanglasje, ja ühte niiskesse kambriisse jäeti ta hommikuni. Kõige selle aja sees ei rääkinud ta sõnagi.

Kui teisel hommikul ülesuulamine oli, ei annud ta otsekoheseid wastusi, wahel waid ütles:

„Ma tean, et selle süü eest pean surema, ja mida rutem, seda parem.“

Mõne päewa pärast oli kohus. Kohtunikud nähes tema weriseid riideid ütlesid: „Siin ei ole tunnistajaid tarwis — asi on selge. On sul eestkostja — advokat?“ küsiti temalt. „Ei ole,“ oli wastus. „Tahad ja midagi enese kaitsjeks öelda?“ „Ei taha,“ was-

tas arwatawa roimar kindlal otjustawal häälel, pead longu lastes, nagu kartes, et tema filmadest wõiks ära mõista keegi ilmsüütust, wastu tema tahtmist. Arutati weel ja lõpuks kirjutati alla roimari surmaotsusele. Jõudis päew, mil surmaotsus pidi täide wiidama, ja nüüd ootamata hakkas roimar rääkima. Ta palus enese juure kutsuda wanglaüleme, ja kui see tema kambri astus, ütles:

„Palun väga teid täita surija wiimast soowi. Dubage mulle paberit, tinti ja sulge, et ma wõiksin ühe kirja kirjutada, ning pitsati, et seda finni panna, ja töotage mulle Jumala ees, et teie minu kirja lahti ei tee, waid pärast minu surma toimetate adresseeritud isiku kätte. Tõendan teile, et siin ei ole kuritahtlikku mõtet. Homme seisab ma Jumala ees ja ei hakka teile walelata oma wiimisel tunnil.“

Wanglaülem, tema filmi waadates, ei saanud kahelda tema sõnade tõsiduses ja ei suutnud wastu panna tema wiimsele soowile. Nagu oleks ta oma terve hinge wälja walanud oma wiimises soowis: oli nii waitne, rahulik, kuid filmis säras midagi taevalikku. Wanglaülem ise tõi kõik mis tarwis oli ja lubas tema wiimast soowi täita. Õhtul sai ta wangi käest kirja, mille lubas ära anda pärast surmaotsust.

Möödus öö — öö täis rahu mitmele, mõnele ka walu ja waewa, öö — unetu öö, kuid öö täis rahu wangile, kes põlweudel seisis oma kambriis, seisis igawiku läwel ja waatas tulewasse ilma. Jättis jumalaga ilmaga, kuid südames põles armastus oma õnnetu wenna wastu. Jõudis hommik. Hakkasid liikuma inimesed, igauks rutates oma

tegewusse, aga teda wiidi surma. Weel möödus tund, ja kõik oli lõpetatud.

Räskjalg, kes oli saadetud kirja ära wiima, koputas wenna elutoa uksele. Rahwatanud ja erutatud näoga noormees wõttis wastu kirja, waatab kaua seda, mõttes laiali, nagu ei oskaks kirja awada. Wiimaks kui unest ärgates awas selle, luges ja walus karjatus nagu oleks keegi talle surma hoobi annud, tuli ta rinuust. Ta tormas ukse juure, jälle tagasi, nagu oleks mõistustele kaotanud. Wärikses kõigest kehast ja wigas kurwalt.

Mis oli kirjutatud kirjas? Ainult paar lühikest rida, — järgmiselt: „Homme mina sinu riietes, suren sinu eest, aga sina minu riietes, ela õiglaselt ja pühalt minu mälestuseks!“

„Suren sinu eest,“ — need sõnad tungisid kõige sügawamasse südamepõhja, mis oli jäätanud, kiwistanud esiti patust, pärast ehmatusest. Temasse tuli elu ja ta tufkus nii waljusti.

KUI WÄRISESID HAABAD . . .

Ümber haavade walulik sahin
all pohlakais verevad künkad,
nii lähineb sügise kahin.
Kaugel ujuvad pilvede rünkad.

Kõrvus kohiseb haarab ja hurmab
kui mulnasjutt kütkestab see.
Hiihib salaja, mässab ja surmab —
eemalt sügise purpurne tee.

Ülal vahused pärlitest keed
kui valged unelmad kauged . . .
Nad rändavad avarat teed,
kas mõistan pilvi nii valgeid?

On mõistimatud mulle nood haavad
ja värisev walulik soosin.
Ka pilved must kaugele jäävad
ma üksi . . . hinges salalik kohin. —

Ruth Rändur.

„Suren sinu eest!“ Wõib olla ei olegi ta weel furnud? Ta tormas wenda päästma, jooksis wangla ukse juure, kuid teda ei lastud sisje. Ta palus ülemaga kokku saada ja palus nii haledalt, et wahid ta peale halastasid ja ülema juure wiisid. „Suren sinu eest,“ — need sõnad mõjusid wäga ka wanglaülemale ja ta oli wäga pöurutatud sellest. Talle tuli meele surija wiimne tungiw soow, tema kindel rahulik waade, mille ees ka tema ei wõinud jääda kangetks, ja ärewuses ruttas kirjaga kohtuniku juure. Kohtunik seda läbi lugeedes hakkas süüdlast üle kuulama. Ta tunnistas awalikult kõik ülles: oma mõõdunud halwa elu, oma kuritegu, hirmu, inetu waikimise, ja lõpetas sõnadega: „Karistage mind, palun teid, lubage ka mind surra!“

Kuid surija wiimne soow — „ma suren sinu eest,“ — oli püha kohtunikule ja ta ei julenud seda rikkuda. Wabatahtlik ohwer ei pidanud ilma asjata olema; iseäraliku kaastundmusena waatasid nad selle peale, kes nii suure armastuse osaliseks oli saanud, ja ei leidnud õigust tema karistuseks, weel wähem areteerimiseks. Kiri käes tuli ta tagasi, rõhutatud südamest hüüdis Jumala poole ja waldas oma kurbtust ja patukahetust Tema ette.

„Jesand,“ palus ta pisarates. „Sa ei lastnud mind surra mu patu eest, wend suri mu eest; aita mind patule surra; aita mind õieti kanda wenna riideid, kes minu eest suri, aita mind hoida neid roojastamast, ja nad faitsegu mind kurja eest!“

Seeft saadik ei tunnud enam teda inimesed, nii muutus ta elu, ta jäi nendele wõõraks, kuid siiski oli ta täis arusaamatust ja halastust nende wastu. Efiteks püüdsid endised sõbrad teda meelitada wana ellu, katjudes teda enefega kaasa wiia endistesse lōbupaikadesse, kuid said alati lühida ja kindla wastuse: „Nende riidega ma ei wõi; mu wend neid sinna ei wiinud, ta ei käinud iialgi seal.“

Negamõõda jätsid sõbrad oma pealekäämised, nä-

gid, et see on asjata. Mõned hoidsid täiesti eemale teised jälle ottsid ta sõbrust ja aukartuses waatasid, riiete ja nende kandja peale. Waatasid ta waitist elu, mis oli pühendatud Jumalale, ja ifegi pöörduisid patu- elust, astudes Jumala teedele.

Mõõdusid aastad aulises Jesanda wiinamäe töös ja kandsid mitmekordset wilja wiinamäe peremehe rõõmuks, ja tema wiis täide omal ajal selle soowi, mis kord suure walus ja kurbtuses oli hüütud: „Lubage ka mind surra!“ Murdus elu, mis Jesanda altarile oli pandud. Murdus maine ja mõõduw, algas elu igawene, tuli igawene kokujaamine kahel wennal. Nooremat maeti ta soowil wanema wenna riides; ja iial ei saanud unustada neid riideid need, kes neid nägid ja teadsid nende lähendust.

See sündmus puudutab mind ja sind. Eft oled mitu korda oma käes hoidnud uut testamenti, oled temast lugenud. Oled ka kuulnud kui teised on luge- nud, kuid see kõla ei ole su hinge tunginud, on mõõda läinud, ei ole hinge jäänud püsima. Mõtke, mis ta sulle räägib Jeesuse Kristuse elust ja surmast. Kuidas ta armastas ja armastuses Kolgatal ristil suri ja kannatas. Andis oma elu sinu elu eest, ei mitte, et sa kord pääseksid kohtust ja hukatusest, waid et sa juba siin wõiksid Tema elada, „et pidime patust lahti jaama ja õigusele elama.“ 1. Peetr. 2:24.

Tema suri sinu eest, et sa saaksid Tema werega pestud, õigusega ehitud ja uuendatud ja kinnitatud Tema Waimust wõiksid olla weata, waga ja laitmata jumalalaps. Wil. 2:15.

Mõtke, kas see ei ole sulle kiri wennalt — Jeesu- selt, et Tema sinu riides, mis olid määratud sinu patuga, suri sinu eest, et sina õiguse riidega ehitud wõik- sid pühalt ja laitmatult elada Jumala auks. Jah, Jesand ei häbene sind wennaks nimetada. Heebr. 2:11. Tema on kõiges meie farnafeks saanud, kuid ilma patuta, et üles tõsta sind su patteft ja teha Ju- mala au osaliseks ning pärijaks Tema riigis. 2. Peetr. 1:4.

Sisfewõtt ja wäljaand.

May Frommel.

Meil on igapäew sisfewõtt ja wäljaant meie sise- mise inimese tarwis. Meie wajame armastust, palju armastust, me wajame ustawust oma kutses, tiibu, et me ei wäsi, waid töötame ifka uue rõõmsusega, me wajame kannatust häda ajal, palju kannatust, need on meie wäljaanded. Kust saame siis oma sisfewõtte? Ühel minu ametreisil astus keegi kaupmees wagunisje ja istus mu kõrwale. Mu kohwile näidates ütles ta:

„Te olete wist küll kaupmees?“

„Külap wist,“ lausufin ma, „kauplen pärlitega.“

„Pärlitega?“ küsis ta, „siis teete meie maal wiletsat äri.“

„Seda ma kardan ifegi,“ kõnelesin ma edasi, „ja see on weel enam imestamiswääriline, et müün neid muidu, ilma rahata.“ Kui olin talle mõista annud, millisest kallist pärlist jutt on, ütles ta lühidalt: „Kriit- likust moraalist pean ma palju lugu, aga dogmasid ja ufuteaduslifi usulauseid pole mulle waja.“ Siis and- fin ma talle wastuseks. „Et oleme mõlemad kaup- mehjed, siis teame, et meie raamatuis wäljaand ei tohi olla iial suurem sisfewõttust, kui lõpuks pankrott ei pea tulema. Moraal ja kombeõpetus on aga puhas wäl-

jaand: Sa pead armastama, ja pead teenima, ja pead aitama, see on terwe päewane wäljaand, ja iga ini- mene, keda ma kohtan, nõuab minult, et pean teda armastama, — ma küsin teilt, kust tuleb sisfewõtt?“

„Eneferahuldusest,“ wastas ta.

„Do jah,“ ütlesin ma „ma tunnen eneferahulduse usundit, jelle mehe usundit, kes ütles: „Ma tänan sind, Jumal, et ma ei ole nõnda kui muud inimesed!“ Kui mulle ilmub ka õhtul aga eneferahulduse asemele häbitunne, et on antud wälja mu armastuse tagawara, et pankrott ähwardab, mis siis? Sellepärast peab tulema mu sisfewõtt teistest kohast, ülewalt sellelt, kes on üksinda armastus. See ei ole armastus, et meie ole- me Jumalat armastanud, waid Tema on meid armas- tanud.“ Armastage Teda, see on wäljaand. . .“ seft Ta on meid esiti armastanud — see on sisfewõtt — need on dogmad, usf ja ewangeelium Kristusest, wäga tarwilik sisfewõtt; on Ta mulle kintinud andeksandmi- ses kümmetuhat talenti, siis wõin ma ka sada teenari raha kinkida ja anda andeks oma wennale. „Silmad olete saanud, ilma ka andke.“

Jumala vastus sinu küsimustele.

Olen veel noor ja elan vist veel kaua, nii et tarvitse ma ometi veel igawiku asjade üle pead murda ega järele mõelda.

Jumal ütleb: „Ära kiitle mitte homsest päewast, sest sina ei tea, mis see päew saadab.“ (Õp. f. 27:11.)

Kas pole siis minuga kõik otsas, kui ma suren?

„Kui rikas suri, siis maeti ta maha. Ja kui ta nüüd põrgus oli ja piina tundis, siis tõstis ta oma filmad üles.“ (Luuka 16:22.)

Mina mõtlesin, et alles wiimisel kohtupäewal otsustatakse, kes põrgu läheb.

„Kes ei usu, juba see on hukka mõistetud, sest tema ei usu Jumala ainusündinud Poja nimesse.“ (Joh. 3:18.)

Kas hukkun ma ka siis, kui nii iseäranis paha pole olnud?

Jumal ütleb: „Ei ole, kes õige on, ei ühtainustki.“ (Room. 3:10.) „Kui keegi ei sünni ülast, ei wõi tema jumalariiki näha.“ (Joh. 3:3.)

Jumal on armuline Jumal, seepärast loodan mina, et ta mu palju pattu ei wõta nagu arwesegi.

„Aga et ma olen hülidnud, ja teie olete wastu tõrjunud, ma olen oma käe sirutanud, ja ükski ei pane tähele; ja teie ei ole üheftki minu nõust hoolinud, ega pole tahtnud mu noomimist: siis tahan mina ka teie hukatuses naerda, ma tahan irwitada, kui see tuleb, mis teile hirmu teeb.“ Õp. f. 1:24—26.

Kuid ma ju palun ja annetan jumalariigi töö heaks. See kostab kindlasti mu eest.

„Paljud ütlevad sel päewal mu wastu: Eks ma ole sinu nimel palju wägewaid tegusid teinud? — Ma ei ole teid elades tunnud, taganege minust.“ (Matt. 7:22, 23.)

Miks pean ma end ühele astmele seadma joodikutega ja inimsoo jätistega?

Jumal ütleb: „Ühe inimese läbi on patt maailma tulnud ja patu läbi surm; nõnda on ka surm kõikidesse inimestesse läinud, sest et nemad kõik on pattu teinud.“ (Rooma 5:12.)

„Meie kõik ekfissime kui lambad, meie waatamise igailks oma tee peale.“ (Jes. 53:6.)

Ma ei usu, et keegi halb inimene ja mina Jumala filme ees oleme ühesugused.

„Kes kõike käsüõpetust peab ja ühe käsüõna wastu ekfist, see on kõigist süüaluseks saanud.“ (Juaak. 2:10.)

Kui lugu nii on, siis pean ma tunnistama, et ma süüalune olen. Ma olen patune. Mis pean ma tegema, et saaksin päästetud?

„Uju Issandasest Jeesusest Kristusese, siis saad sa õndsaks.“ (Ap. t. 16:31.)

Ütle mulle selgemini, mida pean uskuma?

„Et Issand Jumal meie kõikide ülekohtu on lasknud Tema peale tulla.“ (Jes. 53:6.) „Ta andis iseennast meie eest.“ (Kaal. 2:20.) „Õige ülekohtuse eest.“ (1. Peetr. 3:18.)

Aga kas ma ise midagi ei pea tegema õndsaks saamiseks Kristusese usu läbi? (Kaal. 2:16.)

Ma olen oma warasest lapsepõlwest peale

uskunud, et Jeesus on surunud ja üles tõusnud, kuid ometi pole ma veel päästetud!

„Kui sa oma suuga saad üles tunnistanud Issandat Jeesust ja saad uskunud omas südames, et Jumal teda on surnuist üles äratanud, siis pead sa õndsaks saama.“ (Room. 10:19.)

Aga kas Piibel ei ütle: „Muretsege, et te õndsaks saaksite?“

Ja, kui sa päästetud oled, aga enne seda mitte. Jumal ütleb: „Aga kes tegusid ei tee, waid usub sellesse, kes jumalakartmata inimese õigeks mõistab, sellele armatakse tema usk õiguseks.“

Kas Jumal siis muud midagi mu heaks ei tee? „Ima merewalamifeta ei sünni andeksandmine.“ (Cebr. 9:22). Paulus ütleb: „Tema armastas mind ja andis ise ennast minu eest.“

Wõis ta siis veel enam midagi teha? (Kaal. 2:20.)

Ainult usu läbi päästetud saada, näib liig lihtne.

„Oleks prohwet suurt asja su wastu rääkinud, eks sa oleks seda teinud? Kui palju enam nüüd, et ta su wastu õelnud: Pese ennast, siis saad sa puhaks.“ (2. Kun. 5:13.)

„Uju Jeesusest Kristusese, siis saad sa õndsaks.“ (Ap. t. 46:31.)

Kas armastab mind Jumal tõesti juba praegu enne pöörmist? „Aga Jumal näitab wälja oma armastust meie wastu, et Kristus meie eest on surunud, kui meie alles patused olime.“ (Room. 5:8.) „Ses oleme meie Jumala armastuse ära tunnud, et tema oma elu meie eest on jätnud.“ (1. Joh. 3:16.)

Siis mõtlen ma ka sageli, et ma liig halb olen jeks, et ma päästetud wõin saada.

„Et tulge siis ja seletagem oma asjad isekeskis,“ ütles Jehoowa, „kui teie patud on kui helepunased riided, siiski peawad nemad walgeks saama kui lumi, ja kui nemad punased on kui merekarwa riie, peawad nemad ometi walge willa sarnaseks saama.“ (Jes. 1:18.)

Aga eks ma pea palju ära andma, kui ma pööran?

„Mis kasu inimesel sest, kui ta kõik maailma kasuks saaks, aga oma hingele kahju teeks.“ (Matt. 16:25.)

Ma tuttawate palweid ei jõuaks ma ära kannatada. „Sulle saab küll minu armust; sest mu wägi saab nõtruses täie wõimuse.“ (2. Kor. 12:9.)

Kui ma nüüd pööraaksin, langen ma hiljem ikka tagasi, ning lähaksin ikkagi hukka!

Jumal ütleb: „Ja mina annan neile igawese elu, ja nemad ei saa elades hukka, ja ükski ei kisu neid minu käest.“ (Joh. 10:28.)

Noh, ma tahan siis lihtsalt uskuda, et Jeesus minu eest suri.

„Seda olen ma kirjutanud teile... et teie peate teadma, et teil igawene elu on.“ (1. Joh. 5:13.)

See näib jeks liig ilus, et see ka kõik tõsti oleks.

„Jumal ei wõi waletada.“ (Cebr. 6:18.)

„Igaüks, kes usub, mõistetakse sellesinasest (Jeesusest Kristusese) õigeks kõigest sest, kust teie Moosese käsüõpetuse läbi ei wõinud õigeks saada.“ (Ap. t. 13:39.)

Jeesuse käed *).

D. S. Matson.

„Pärast ütles tema Toomale: Pista oma sõrm siia, ja waata minu käsi, ja anna oma käsi siia, ja pane minu külje sisse, ja ära ole uskumata, waid usklik.“ Joh. 20 : 27.

Kui jüngrid eimese Ülestõusmise päewa õhtul lukuks uste taga koos olid, ilmub Ünnistegija nende keskele rahuteretusega, öeldes: „Rahu olgu teile!“ Kui nad sisetuse liigutuse pärast on kahewahel: kas on see tema, meie Õpetaja, wõi on wiirastus, — siis näitab ta neile, nagu mõni salm ülemaal on öeldud, (20 f.) oma käsi ja külge. Luukas jutustab, (Luuk. 24 : 39, 40) et Jeesus ütles neile: „Et waadake mu käsi ja mu jalgu, et mina olen seefama.“ — — — — Ja allpool on öeldud, et ta näitas neile oma käsi ja jalgu. Sellest nähtub, et efiteks näitas oma käsi ja siis oma jalgu ja külge, wõi külge ja jalgu. — Kahetja päewa möödumisel on jüngrid jälle koos seafamas, ja Toomas, kes eelmisel korral puudunud, on ka nendega. Taas tuleb Jeesus nende juure ja tereatab: „Rahu olgu teile!“ Siis näitab kahtlejale Toomale oma käsi ja külge, ja palub, et ta oma käega neid katsudes weenduks, et ta on surmast ülestõusnud, et elab.

Mispärast näitab Jeesus kõigepealt oma käsi? Meie ei taha selle kallal palju targutada, arwame aga, et sellepärast, et jüngrid neid väga hästi tundsid. Mitugi korda oli fogu nende tähelepantu olnud foondatud neile kätele. Katsume walgustada mõnda sündmust ewangeeliumist. Jeesus on kõrwes tuhandeid fõötmas pisku leiwa ja falakestega. Rahwahulgad on istumas maas rohul ja kõikide pilgud on pööratud Jeesusele. Jüngrite omad ka. Kujutan enesele ette, kuidas jüngrid üksifilmi waatawad Jeesuse kätele, kuis leib ja kala faab nende all paljaks. Jeesuse käed murravad ja murravad, aga imeline — toidupoolis ei wähenene. — Wõtame teise näite. Rahwahulgast tuleb keegi pidalitõbine Jeesuse juure. Tal ei olnud luba seda teha. Siikudes käidawas kohas oleks pidanud fisehdama: „roojane, roojane!“ Mis teeb Jeesus? Ta ei hüüa: „Ära tule siia!“ Just ümberpöördukt: läheb ise pidalitõbise juure ja paneb oma käed tema peale. Jüngrid muidugi waatawad eemalt: mis nüüd? Kas ei nakka läila-haigus? Ja nad filmitsewad hoolega Õpetaja käsi.

Lapsukesi tuuakse Jeesuse juure. Jüngrid keelawad. Nende arwates on mudilastel wähe arusaawust Jeesuse kõnedest ja temast efitatud tõdedest. Segawad

aina. Parem kui emad wiiksid wõi faadafid neid foju. Jeesus aga teifiti. Jüngrite nurifemisest hoolimata kutsub just neid oma juure. Jälle jüngrid waatawad: aga mis nüüd? Jeesus wõtab lapsukesi sülle — ja wäikesed tulewad — paneb oma käed nende peale ja õnnistab neid.

Jüngrid on järwel. Jeesus nendega. Tõuseb torm. Püsti häda neil käes. Aratawad Õpetaja üles, kes puhkamas laewa paras. Ta tõuseb, näitab kätega tuulele ja lainetele. Tuul wafatab, lained rangewad. Jüngrid waatawad imekspannes: milline jõud ei wälju Jeesusest!

Jeesus kõnestamas. Jüngrid kui neelafid ta sõnu. Õpetaja firutab oma käed wälja kuuljate poole öeldes: „Tulge minu juure kõik, kes teie waawatud ja fooramatud olete, mina tahan teile hingamise faata.“ Üllas waade. Waadates Jeesuse kätele wajuksid nad kui jüngrite meele.

Saabudes Kolgatale wõtawad ülefohtused Jeesuse, panewad ta seliti ristipakule. Wõttes ta käsi, lööwad neist naelad läbi. Rist aetakse püsti. Jeesus on rippumas selle küljes. Jüngrid eemalt waadates näewad, kuis weri on nõrgumas neist armfajst kätest.

Kuuldused ringlemas: Õpetaja üles tõusnud. Ta elab! Mõningad olewatti teda näinud — mitte furnuna Joosepi hauas, waid ülestõusnuna. Arewuse tõttu ahwardasid Kalileamaa meeste mõtled segi minna.

Waadates ja katsudes Õpetaja käsi, mis olid naeltest läbiuuristud ja mis Suurreede õhtul Kolgata ohwritöö lõpetades puhfajst surmawäsimuses hauas, weendufid jüngrid, uskmatu Toomas ka, et Jeesus on surma ärawõitja, et on

Jumala Poeg, see, kes pidi tulema. Hofianna fõrges!

Mõni ehk mõtleb: „Õnnelikud jüngrid. Wõisid isikliselt weenduda ülestõusmises.“ Mõni teine ehk: „kust wõin teado, et see on ajalooline tõde ja mitte waga luule, wäljamõeldis?“ — Kahtlused on kärmed tulema, liiategi praegusel ajal, kus ülestõusmise sündmus tahetakse alawääristada, nagu ei tuleks meil seda wõtta sõnasõnal, waid pilklikult. Meil on paljud wankumatuid tõdestusi, et Jeesus on üles tõusnud, et ta elab. Seda tõendab meile kõigepealt piibel, siis kristlus ja ristifogudus. Ei oleks Kristus üles tõusnud, ei oleks meil piibelt, ei kristlusest, ei fogudust. Ka Püha Waim, kes meid aratanud patuunest uuele elule, ja ülestõusmise wägi, mis meis tegutseb, tunnistawad: Kristus on üles tõusnud. Ja meie wõime täna weelgi näha waimusi Jeesuse käsi. Jeesus ütles nüüdki weel kaffipidimõtlejatele: „et waadake mu käsi!“

Käed kujutawad harilikult pühas

Jeesus awali käsi. Matt. 11 : 28.

*) Paldistis 27. aprillil f. a. peetud kõne järele — lühendatud fujul.

kirjas toiminguid ja tegusid. Ja just neist, Jumala tegudest, võime oma ülestõusnud Issanda käsi ära tunda. Efitets

Loodusest.

Ilmainimesed paljud murravad pead: kuis on maailm saanud? Seatakse üles oletusi, mis poolharitud inimesed, kes ei taha piiblit uskuda, võtavad ümberlõhkamata tõena, teaduse viimase sõnana. Kainel kaalumisel on aga võimata neisse uskuda, juba sellepärast, et neil puudub ühtlus ja kooskõla omavahel. Kui neil palju meie päevade teooriatel ja süsteemidel endi vahel peaks midagi ühist olema, siis küll see: tahavad näidata, et piibli loominguks ei või öige olla. Küsimine kellegilt moodsa teaduse jüngerilt: Kuis on siis maailm saanud? Mis on teaduse viimane sõna selles asjas? Siis kuuleme terve rea oletusi ja seletusi, üksteisega vastolus, täis vasturääkide, ja lõpuotsus lausub: meie ei tea. Uuema aja suuremaid mõtlejaid, mõteteadlane Kant, ütleb: loodusest meie ei saa järeldada, kas Jumal olemas, ei saa ka järeldada, et teda ei ole olemas. See on kombeline küsimus, usuasi. Piibel ütleb teisiti. Tõstab esile, et inimestel ei ole mingit wabandust, kui nad Jumalale au ei anna, kui ei tunneta või kui ei võiks nad teda tunda tema tegudest looduses. (Room. 1: 20, 21) Taawet ütleb: „Teadwad jutustavad Jumala au ja taewalaotus kuulutab tema käte tööd“ (Laul 19: 1). „Kõik asjad on tema (Kristuse) läbi tehtud, ja ilma temata ep ole ühtegi tehtud, mis tehtud on.“ — — — Tema oli maailmas, ja maailm on tema läbi tehtud“ (Joh. 1: 3—10). Ühesõnaga: kõik on Kristuse läbi ja on Kristusele. Loodust waadeldes on suured pühitud ja tähtsamad uurijad saanud hämmastuse ja aukartusega täidetud: suured on, Jumal, sinu teod! Väike, kuu ja tähed luigemata paljuselt, jutustavad Jumala käte tööd, kuis on ta kõik nii targasti loonud. Diefeseid wäljal, linnud widistades punokstel või lennates taewa all, kalad wees, mitmesugused loomad, putukad mullas, — kõik mis aga iganes olemas, udud ja wihmad, lumi ja rahe, neid on Jumal loonud selles järjekorras, nagu meile on jutustatud loominguks piibli esimesel leheküljel. Oled sa jumalaotfija, tahad tulla tõele ja hingamisele, waatle loodust selle mitmekesisuses ja sa näed — mitte üksi raudseid seadusi, mitte üksi keerulisi masinwarki, waid weel midagi muud, — näed oma Meistri käsi, sinu pärast Kolgatal läbiuuritud. Do, need on ilusad käed!

Suurim mõistatus inimesele on olnud ta ise. Jälle ja jälle küsib: Kuis olen saanud? Kust olen pärit? Kes on minu looja-walmistaja? Kes olen aatomite mängu saadus, wähehaawal saanud arenemistest — taimest madalama järgu loomani, siis järgult siiski kuni inimeseni? Otsigu uskmatud lüüfid inim Kõha looma wahel, need jääwad ikkagi leidmata, — sest neid ei ole. Meid tahab inimene leida sellepärast, et tahab ennast wabastada Jumala alt. Taawet tänas wanast Jumalat, et ta nii imelikult oli tehtud (Laul 139). Ennast waadeldes, omi võimeid ja waimuandeid, omi meeli, oma konstruktsiooni, tehaehitust, tuleb sellele tunnetusele: Jumal, sinu käsi on mind loonud. „Kui kallid on seepärast mu meelet sinu mõtted, oh Jumal“ (s. 17).

Meie südametunnistus jutustab Õnnistegija kätest. Paljud waidawad, et see on meie ümbruse ja kaswatusel produkt. Ojal küll, siis igal põlwele ja rahwal on oma südametunnistus, aga ta ei ole ainult oma miljöö produkt või kaja, waid on midagi muud: on Jumala hääl kaja. Kust teaksid inimesed otsida Jumalat, ohwrida talle, palwendada teda, ilma et keegi oleks neile seda kuulutanud, kui Jumalat ei oleks üldse olemas? Et inimesed teda otsiwad, olgugi sageli mitte dieti, on parim tõestus, et ta olemas. Oletame, meid paigutatakse ühte pimedasse ruumi. Meie ei näe midagi. Meile kinnitatakse, see ruum on tühi, on waid elutud esemed. Pole ühtki inimolewust. Kui seal aga keegi peaks olema, siis ei aita teiste kinnitamised midagi, meie tunneme nägemata-kuulmata selle lähedust. Meie tunneme Õnnistegija käte lähedust, mis meid warjawad, saadawad ja õnnistawad.

Braegusel ajal räägitakse „muusikast õhust“. Ise ei ole seda kuulnud, ja kui selle kohta midagi ütlen, siis on wäga võimalik, et see just täpne ei ole. Baluffin lahkest wabandada. Kusagil saalis on ülesseatud mingi aparaat, pealt näha kaunis lihtne, erinev kõigist teistest muusikainstrumentest. Selle taga seisab kunstnik, tehes käega liigutusi, mis sünnitawad õhulainetusi, ja need woolates aparaati manawad esile helisid. Kas muusika on kaunis või mitte, oleneb kunstniku liigutustest. Teatud mõttes on meie elu kui laul, kui muusika. Seda tundsid juba Jumala inimesed wanast, kui nad ei võinud weel uneski näha meie aja muusikast õhust, et Jumal paneb oma laulu nende suhu, et „Jumala laul on nende juures“, et nende toimingud sarnanewad uuele või taewalikule laulule, mida teised ei või käte õppida. Taawet ütleb kusagil: „Meu elu on Jumala kätes.“ Teises kohas jälle: „sinu käsi on minu peal.“ Meie elulaul oleneb meie Õnnistegija lähedusest. Oleme oma elu usaldanud tema kätesse, wiibime tema õnnistawate käte all, muutub see kauniks, jumalikuks. Saab uueks. Meie kuuleme igapäew palju nilbusi, rumalaid ja kahepakkseid naljasõnu, hammustawaid ja terawaid ütelsi, ka nendegi suust, kes tahawad ise usklikud olla. Nende eluaparaadi taga ei seisja Õnnistegija läbiuuritud käed, mida ta õnnistades tõstid jüngerite poole, waid kellegi teise käed, — ja ei ole mingit kahtlust, kelle käed need on: — kuradi käed. Kunstniku tuntuks muusikast. Meie elust tuntakse, kelle pärast ja kelle tarwitada oleme.

Meie ajatirjandus on kantud jumalawallatusi waimust. Halwustawalt räägitakse Jumalast. Juba nimetatakse teda wanaisaks, juba taewataadiks, ja selles mõttes, kui ei suudaks enam korralikult loodust juhata ja korraldusi teha. Õnnistegija käed ei ole loomiswäsimud, on tugewad, on samad, mis olid meie ajaarwamise esimesel päewal, nagu kujutatud piibli esimesel leheküljel, ja mis olid ligi kahetuhande aasta eest maa peal tegutsedes. Need aitawad, saadawad abi, teewad uueks. Seal on keegi armetu patuori, õnnetu, läbipõlenud. Ta on katjunud ennast parandada, teised ka; on katjunud ennast mustuseporist wäljarabeleda, on aga weelgi jügamamale wajunud. Lootusetult seisab kuristikü äärel. Inimartus ja õstus on teda ülelõhki annud. Aga see, kes on tulnud otsima ja õndfaks tegema, mis arafadunud, teeb teda uueks. „Ja

kes aujärje peal istus, see ütles: waata, ma teen kõit uueks" (Zlm. 21:5). Tahad, kahtleja sõber, näha Dnnistegija käsi, siis võid neid veel näha nende juures, kes meelt-parandades on tulnud Jumala juure, kuis on nende elus nüüd kõit teisets saanud. Ja sa võid seda läbi elada ka enese juures, kui lõpetad Jumalale vastupanu.

Sa võid Dnnistegija käsi näha ka palvekuulmises. „Seefinane wilets hüüdis ja Jehoowa kuulis.“ See on nüüdki veel nõnda: „Kes palub, see saab.“ Muudugi kes usus palub. Ühes lasterikkas perekonnas on ema raskesti haigeks jäänud. Sõbrad-naabrid on teinud kõit inimwõimalikku. Üht on nad aga tegemata jätnud: Jumalat paluda. Wäike seitsme-aastane tütar, kes pühapäewatoolis kuulnud, et Jeesus võib kõigis olukordis aidata, hakab paluma: „Armas Issand Jeesus, ja näed, meie armas ema on haige. Kõit arstirohud ei aita. Tee fina ise teida terweks“ jne. Ja ema saab terweks. Tänu Jumalale, meie wõime näha Jeesuse käsi palvekuulmistes! Jumal wastab palwetele. Need käed tegutsuwad ka sel wiisil, eriti praegusel

ajal, kus Jeesuse taastulek on ukse ees, et nad patuseid kutsuwad meeleparandusele. Kui Lott ja ta perekond wiiwitas wäljaminekuga Sodomast ja kui linna kohale hakkasid juba kogunema õnnetust ja tormi ennustawad pilwed, siis hakkasid Jumala saadikud Loti, ta naise ja kahe tütre käest kinni ja wiisid neid wälja (1. Moos. 19:15—17). „Maailm läheb hukka ja tema himu.“ Jumala õiged nuhtlused on maailma peale tulemas, sest et inimesed ei taha meelt parandada ega Jumalale au anda. Dnnistegija tahaks aga meid ärapäasta, ja ta läbiuuritud käed hakkawad meie käest kinni. Üks Dnnistegija wiimastest sõnumetest oma kogudusele lausub: „Minge temast (Paabelist) wälja, mu rahwas, et teie mitte osa ei saa tema pattudest, ja et teie midagi ei saa tema nuhtlustest. Sest tema patud on taewast saadik tulnud, ja Jumal on tema ülekohtused teod meele tuletanud“ (Zlm. 18:4, 5).

Kallis sõber, usalda ennast Issanda kättesse. Need on tugewad aga ühtlasi ka õrnad käed, ja kannawad sind kõigist raskustest läbi.

Mälestusi juubeli konverentsist Tallinnas.

Lennusadamas. P. Attilat ära saatmas. Taga näha lennuk sõiduvalmis lenduriga, et viia mõnekümne minutiga üle lahe.

Neli sõpra Russalka juures. Vasakult paremale: Liidu juh. P. Sink, sekr. E. Rosenstrach, ja Soome külalised — V. Rantanen ning P. Attila.

Noorte grupp Russalka jalal. Ees keskel Vilho Rantanen.

Oma rahu annan ma teile.

11. mail 19 . . . .

Unistan päikesest, metsadest, merest . . . .
Kaugel olla tööst, kaugel linna kärast, lamada tundide kaupa kõrvetava päikese käes liivasel mererannal ja kuulata lainete laksumist — armast muusikat mu kõrvale —, ehk pikutada metsas puude varjus — nii kättesaamatu näib see praegu olevat!

Tuleb leppida mu puhkeajal mõne kodumaa liivase mererannaga, kuigi igatsuslend viib mind kättesaamata kaugustesse, kusagile Vaikse või India ookeani kallastele, kus silm puhkab õitsval troopikamaa taimestikul ning ookeani sinivoogudel, kus oleks soe, soe ja kõnniksin heledas suverüüs. Ja kui oleks veel rahu ja harmonii hinges! . . .

16. mail 19 . . . .

Võiksin olla võitja iseenda üle, kuid ei mäleta kaudal ajal enam ühtki võitu; võiksin olla kuningas, kuid olen ori; võiksin olla õnnelik, lõpmata õnnelik Jumalas, kuid olen õnetu . . .

See teadmine, et võiksin olla ja ometi ei ole, teeb südame kurvaks, teeb meeolu halvaks, teeb kannatamatuks, ägedaks, teeb elu nii tühiseks, mõttetuks. Ja selle asemel, et silmad õnnes säraksid, on nad täis melankooliat, sügavat, lõpmata melankooliat . . . Tean, siis kaob neist melankoolia, kui ruumi oma südames teen Jumalale.

Hilja õhtul, kui teised kõik kosutavasse unne on vajunud, mina aga rahutumalt und ootan, ja uni ei tule ega tunde, tõuseb hinges tungiv igatsus, et oleks juba kõik andeks palutud, kõik õiendatud, et võiksin juba kord õnnelik olla . . .

17. mail 19 . . . .

Kuhu pean minema, mis pean tegema oma rahutu, kaebava südamega? . . .

Ei või kohe rahulikult oma laua taga istuda ja igavat kassaraamatut kirjutada. Ära siit! Jookseks eemale inimesist, eemale linnast! Kohe jookseks, sest lugesi kord, et kiire käik kõige paremini meelt lahutab. Ehk suudaksin siis lühikeseks ajakski unustada oma kahetsemisväärt elu! — — —

Need alatised lahkkelid hinges! . . .

19. mail 19 . . . .

Konverentsi laulude harjutus ilusas, puudega ümbritsetud, suures, kuid kodusel palvelas. Äma-

rus on palvelas. Väljas, kust aknast iial vaatad, mühavad kõrged puud. Jutustavad mulle usklike igavese kodumaa palmidest elujõe kallastel . . .

Istun eemal ja kuulan laule. Laulud tungivad hinge ja äratavad seal üles palju igatsust. „Sa kurb ja rõhutud süda“, laulab ühiskoor. Kas on minu süda õnnelik ja rahul? Oh ei! See kurb ja rõhutud süda, kelle vastu laulukoor laulab, on minu süda . . .

22. mail 19 . . . .

Mu hinges on murrang. Mida ju kauemat aega olen pidanud vankumata tõeks, selles kahtlen nüüd suuresti. Uskmatust on vallutanud mu südame, mu mõistuse. Janunen tõe, valguse, rahu järele. Otsin elumõtet, otsin oma elule sihti. Ei taha pealiskaudset elu, elu eesmärgita, pühendatud ainult lõbutsemisele, söömisele, joomisele. Ei see või rahuldada mu paljunõudlikku hinge! Ma tahan ära mõista, misjaoks on mind pandud maakera pinnale elama. Ma tahan otsida ja leida, mis mu hingejanu kustutada võib.

Ma otsin tõe, ja tõe leiddes arvan ka õnne leidvat. Mu hinges on tõusnud rida küsimusi, mu hing on kui lainetav meri . . . Ei suuda lämmatada seda kibe töö . . .

Piibel — on vast seal ehk siiski tõe? Ei, heida see raamat nurka, see on vaid Israeli poegadele ja tütardele kirjutatud, mitte sulle!

Äga nutja hing ei jää rahule teadmiseaga, et piibel temale ei ole kirjutatud. Ta tahab otsida piiblist, ehk leiab ka endale midagi. —

On hiline õhtu; uulitsad on pimedad, sajab vihma. Vaikides kõnnime kahekesi koduteed — Meil on üks tee. Üksteise kõrval kõnnime me nii läbi vihmaajaku, kuid kumbki oma teisest nii eralduva mõtte- ning tundeilmaga. Üks — tänades konverentsi õnnistuste eest, hing süüdatud uue tulega, teine — oma alatise rahuldamatuse tundega hinges . . .

Kahekesi me kõnnime nii üksteise kõrval, kumbki teisest nii eralduva mõtteilmaga ja siiski nii sarnased: mõlemad valguse poole sirutajad, üks valguselaps, teine valguseotsija.

Ma nii rahutu, kuid just mitte õnetu. Hinges aimdus õnnest, suurest õnnest. —

Jeesus, oled Sina tõesti tõe, ainukene tee õnnele, elule, valgusele?

Ma tahan oma piibli võtta ja otsida sealt tõe,

Merele.

Jälle näen find, meri,
Walgete wahuste harjega,
Kaldale laksumate lainetega.
Kaugel purjetab üksik puri.

Jälle kaldal sul, meri —
Kohamas sõostumas jõudne,
Sinine, fūgaw ja õudne!
Hakkab tuksuma südames weri.

Rahu weel puudub sul meri:
ikka ahastes käsi tõstad,
et on mõtted sünged ja mustad. —
Walu fūgawas hinges puri.

Ees ja ümber mul meri,
laksub, lainetab, kohab,
mindki häwitada tahab.
heitub hingele tume wari.

Saab kord maa, kus pole merd,
ei tuult, lainete müha.
See on maa õnnis ja pūha —
Ju ootan ma find . . .

Paldiskis 11. VII. 30.

A. Langenbraun.

uurides, kritiseerides, järelmõteldes. Mul ei aita sest, mis teised kinnitavad, ma ise pean leidma tõe.

Jeesus, kui oled sina tõde, siis alandan ma ennast Su ette, siis võtan ma Sind vastu.

Aga raske, võimatu raske on mul selle tee peale astuda, mis mind Jumala juure viib. Ma pean end alandama varem ehk hiljem, kui ma õnnelikuks tahan saada. Kui ma aga oma uhkust, oma kangekaelsust murda ei lase, siis pean elu otsani nutjat südant omas rinnas kandma ja teinepool surmajõge jäädava kodu, jäädava õnne asemel igavest valu, südametunnistuse piina pärima...

26. mail 19...

Liikumatul istun ma kaua kushetil akna ligidal ja vaatan mõttes üles. On juba videvik ja on nii hea pooldpimedas toas istuda. Teised

seletavad midagi uutest kardinatist, ja ehk ma küll vahest pea nende poole pööran, ei kuule ma midagi. Mul on liig palju tegemist oma mõttega, oma hingega. Ma ei tea, mis on selle hingega juhtunud, miks mässab ta nii.

Kus on tõde, mis on tõde? Ma janunen tõe järele. Kõik muud huvid on surnud. Uuesti ja uuesti pean ma küsima: „Jumal, oled Sina see ainukene tõde? Kui Sa see oled, siis ilmuta seda mulle!“

Mis on elu? Kas tõesti seletamatu mõisatus, terve rida vastamata küsimusi? Kas tõesti meie otsiv, janunev, tõe järele igatsev, küsiv ja seletustnõudev hing sureb ühes ihuga? Kas on elu pärast surma tõesti tühi ettekujutus?

Mul on murdev torm hinges... Kust leian tõe, kes vastab terve rea küsimustele, mis noores, otsivas hinges üles tõusevad? (Järgneb.)

Pikse poeg.

P. Sink.

On pühapäev.

Madis Jaagu talu õues on näha täna erakorralist liikumist. Üksikult ja ka salkades sammub õue külarahvast, enamasti naisväge, kuid on vähe mehigi. Vähe peatudes koja lävel kaovad nad hoone sisse, kust kostub võimas laul. Mehed popsutavad enne piibud tühjaks ja astuvad siis aeglasel sammul läbi ukse.

Peetakse koosolekut — vaimulikku. Linnast on sõitnud „vendi“ ja nendega kaasas laulukoor. See oli uudiseks Pärnatsa küla rahvale.

Värvast astuvad sisse mõned noormehed elurõõmsate nägudega. Uudishimu on neidki siia toonud.

Koosolek algab. „Vennad“ tunnistavad, mitmeil veerevad sealjuures pisarad palgele, tundes asja tõsidust. Paljudele, nende hulgas ka viimaks mainitud noormehed, on see kõik imelik arusaamatu kui heebrea keel. Laulud, ja — need meeldivad! Neid võib kuulata.

Lõpuks astub üles keegi õde ja annab tunnistust, kuidas Kristus teda kadunud tallena on leidnud ja ta päästnud. Südamlik tunnistus mõjub kuuljaisse ja paljud on liigutatud.

Koosolek lõpeb. Mitmesuguses meeleolus lahkuvad inimesed. Mõned aga on jäänud tõsiselt mõtlema kuuldu sõnale.

N. mõisa õues töötab kaks noormeest kaevu parandamise kallal. Mõni aeg agarasti töötanud jätab teine kirve seisma ja ütleb oma kaaslasemale:

„Tead, Hans, pühapäeval on Madise Jaagul koosolek. Kas sa ei tahaks ka tulla?“

„Kes seal siis on?“

„Tallinna poolt vend M. ja veel mõned teised.“

„Aga kuule, Priidu, piiblis räägitakse, et viimsel ajal peavad kõiksugu valeprohvetid tullema, kes rahvast eksitavad. Kas aga need ei olegi need. Nende eest peaks hoidma.“

„Tule ja vaata, kas on ning otsusta siis,“ vastab teomees Priidu, kes asja tõsidust juba tunda saanud.

Töö lõpeb ja Priidu, kes Hansule mõisaproua poolt kaevuparandamisele abiks saadeti, sammub kodu poole.

„Tarvis siiski minna vaatama,“ otsustab endamisi Hans, kuna tuleb meele koosolek ka Madise Jaagul mõni aasta tagasi. Oli temagi seal käinud.

On jälle pühapäev. Hans valmistab Madise Jaagule minekuks. Üksi siiski ei taha minna, seepärast kutsub oma seltsimehed kokku ja siis vast asub teele.

Madise Jaagu tuppa sisse astudes näevad nad seal laua taga istuvat võõrast meest sõbraliku välimusega. Külarahvast polegi.

Hans ei teadnud õiget koosoleku aega ja jõudis seepärast alles siis, kui koosolek oli juba lõppenud.

Juba seavad nad äraminekuks, kui too võõras mees, kes polnud keegi muu kui lugija M., üles tõuseb ja lausub:

„Meie koosolek on küll juba peetud, kahju, et te hiljaks jäite, — aga ma võin siiski lähidalt uuesti pidada, et teil ei pruugi tühjalt tagasi minna. Kes teab, ehk mõni sinepi-ivake võib langeda siin kellegi südamesse ja vilja kanda...“

Noormehed istuvad ja M. kuulutab.

Hans, kes oli tulnud eelarvamisiga ja otsusega: kui need on valeprohvetid, ei taha ma milgi tingimisel nende nõusse heita, langeb

esimesena pinkide vahele kokku. Sõna „sinep“ tungis ta südamesse. Ta ei mäletanud enam, kas sinepile ivake järgnes või ei, kuid sellest ainsamast lihtsast sõnast oli küll, Püha Vaim tegi teda suureks patuseks, kes ainult põrgu oli ära teeninud. Kuhu oli jäänud see omaõigus ja usk, millele ta seni oli toetanud? Kõik oli kadunud. Hirmsa patusena nägi ta end ja tarvitas päästmist. Enam ei tahtnud ta elada enesele, vaid anda oma elu sellele, kellele ta kuulus — Issandale. Kõik see oli tal korraga sisimas selginud.

Vend lõpetas kõnelemise, et palvesse jääda. Hans on esimene, kes Issandat appi hüüdma hakkab. Kadunud on kartus sõprade eest — asi on tõsine.

Sellest ajast on Hansu juures imelikku muudatust näha.

Ta ei käi pidudel, ei seltsi enam uskmatute sõpradega — need on teda jätnud tollest õhtust, mil ta otsustas astuda kitsale teele. Ta palub sagedasti ja otsib kinnitust Elusõnast.

Ja siiski! Tundub, nagu poleks kõik korras. Puudub tõsine rahu hinges — ei ole veel julgust surra ja Issandale vastu rutata, kui Ta peaks ilmuma. Midagi närib hinges.

See on asi minevikust, mis vajab ülestunnistamist. Rehepapp, kes ta sõber, oli kord talle nisu annud, millest ta teadis, et see mõisast oli varastatud. Kuigi Hans ise ei olnud varastanud, tundis ta end siiski vargana Jumala ees ja mõisaproua ees. „Ülestunnistama ja korraldama peab!“ manitses Püha Vaimu hääl südames. Aga kuidas? Oleks ta ise seda seal teinud, aga nüüd on asjasse teine inimene segatud, kes selle läbi kannataks.

Täna rukki põllul hakkisi seades on ta jälle mures. Rahutus on suur. Kivina lasub see ta hingel. Silmapiiril kerkivad mustad pilved ja kasvavad kiirelt. Äike tuleb! Mis siis, kui see peaks mind tabama — ja see asi on õien-damata! mõtleb hirmuga.

Sealt tulebki mõisaproua. Ja tuleb otse põllule — tema poole. Nüüd pean ma seda tegema! otsustab Hans ja ruttab prouale vastu.

„Armuline proua, palun teilt andeks, et... et olen võtnud teie vilja. Jumal on mind päästnud ja andeks annud, aga see asi vaevab mu südant. Kas võite mulle andeks anda?“ tunnistab mees pisarsilmil.

See oli kui pikne selgest taevast mõisaprouale.

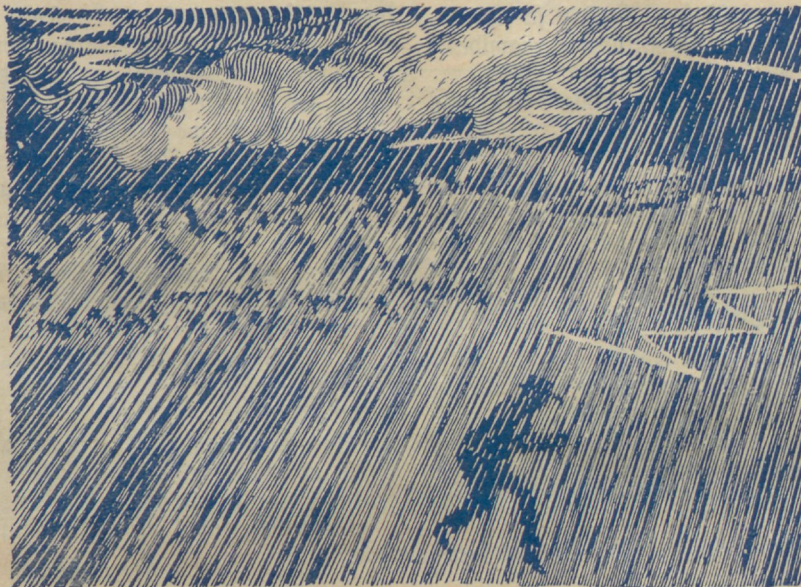
„Kõik on andeks antud ja unustatud, ära räägi enam. Kui Jumal sulle on andeks annud, siis annan minagi ka. Jumal õnnistagu sind,“ ütles ta liigutatult ja patsutas töömehe õlale.

Tänu tundes ja rõõmus andeksandmise üle haarab Hans proua käe oma käte vahele ja ütleb: „Küll on mõisaproua hea — ei lase rääkidagi ja annab juba andeks! Jumal õnnistagu Teid!“

Pilved kasvavad kord korralt ja tulevad lähemale kui hirmsad väehulgad,

mis valmis purustama ja hävitama. Mõisaproua ruttab kodu poole, kuna Hans rehealuse poole kiirustab. Koorem on kadunud, mis südant rõhus.

Vaevalt oli ta rehemaja juure jõudnud, kui ta äkki näeb mingi punase kuuli taolist oma poole tulevat — ja korraga käib kõuekärगतus. Mingi jõud paiskab teda eemale, kuid vigastamata. Eh-

Hans kiirustas läbi vihma rehealuse poole.

matus vaid. Jumalik käsi oli teda hoidnud, et pikne teda ei olnud tabanud.

Ehmatuses toibudes heidab Hans kohe põlvili. Hing tänab Jumalat, kes teda hoidnud ja surmast päästnud. Milline arm! Täna, et koormast lahti sai ja nüüd süda enam teda ei vaeva. Hinge maandub sügav rahu ja rõõm teadmise-ga, et tohib olla selle laps, kes on loonud taeva ja maa ning kes kõiki loodusvägesid juhib ja valitseb. Kuidas nüüd hing hõiskab, kõik varjud on kadunud. — Armupäike paistab südames. See oli taevalik tund seal mõisa rehe all.

Välja astudes näeb ta, et äike on möödunud. Vihm on niisutanud kuiva maad. Pilve tagant ulatab päike jälle oma naeratava näo ja nagu tervitaks teda — Hansu.

Jah, ka tema südames on kõik uus — valge. Pikne oli ta sünnitanud — ta oli pikse poeg.

Soome C. E. noorsoopidustustel.

Wiipuris 22.—25. aug. s. a.

Nästaid juba on Soome C. E. noored pidanud iga suwel suuremaid suwekonverentse „nuorisõjuhat“, s. o. noorsoopidustusi, mil puhul Soome noorsugu, kes wõitleb C. E. lipu all, koguneb üle maa kokku, et ammutada uut jõudu sõna seest ja kuulutada ühtlasi päästwat ewangeeliumi hukkuwaile kaasnoottele. Enne peeti neid suuremais saalides, kuid sest ajast saadik kui C. E. Liit omandas omale misjonitelgi, peetakse neid awaras telgis. See mahutab umbes 1200 inimest ja kui tõstatatakse sein üles, siis wõib weel suur hulk telgi ümber seisest kuulda ja jälgida kõike.

Jumal on wäga õnnistanud seda tööd, mida on tehtud selles telgis — hoolimata teiste arwustustist, kelle meelest ei kõlba ewangeeliumi kuulutada tsirkuse telgis. Need aga, kes on ise olnud osa wõtmas koosolekust telgis, on tulnud teistsugu käsitusese ja näinud, et Jumala töö ei ole pandud inimlikudesse raamidesse ega ärarippum ruumidest ja kirikuist.

Oli meidki eestlasi kutsutud südamlikult osa wõtma wennaõrahwa noorte konverentsist.

Moodustus osawõtjate gruppe 13 inimest + õed kes suwitasid Wiipuris, kokku 15 inimest.

Sõitme wälja Tallinnast „Ebba Munkiga“ 20. aug. hommikul. Ilm pilwis ja wähe tuulne. Selle tõttu mitmed ka haigestusid. Wahetewahel jadaški.

Helsingis

oli sadamasse kogunenud meid wastu wõtma hulk C. E.-lasi, kelledega seltsis sammusime Wabakiriku misjonihotelli. Raetakse kohwilaud ja peetakse ka ühine palwehetk. Õhtul koosolek wabakirikus, mida juhatab w. Stelämäki, kohapealne jutlustaja, ja wennad K. L. Marley ja P. Sink kõnelewad. Laulab meie koor mõned laulud.

Õõfets on kallid Helsingi sõbrad wõimaldanud meie prii õõforterid misjonihotellis.

Järgmisel päewal sõidame seltsis Helsingi C. E.-lastega kiirrongis Wiipuri poole. Maastik wahelduw. Kuigi mitte nii järwede-rikas kui Kesk-Soomes, ometi paistab filma tee ääres mõnigi järw. Rong peatub ainult kõigetähtsamais jaamadest, sõidame selletõttu selle maa ära 5 1/2 tunniga, kuna muudu see kestab umbes 10 tundi. Saabume

Wiipuri.

Jaamas wastas meie 2 Gesti õde ja Soome omad. Sõit konverentsi büroosse, mis asub tütarlaste liitseumi ruumides.

Jagatakse korteritesse ja samas saame konverentsi kawad ja rinnamärgid.

Konverentsi fisejuhataw piibli- ja palwetund on alganud. Selle lõppedes saabuvad meile tuntud juhitiwad wennad meid terwitama. Rõõmus jällenägemine.

Õhtul kl. 7

Terwituskoosolek.

Astume telki. Awar telk on juba rahwast täis. Riidest hiigla koonuse alla on hiilinud õhtuhämarus,

kuid peagi jüüdatakse elektrivalgus. Wõimas laul lainetab telgi alla kogunud rahwa suust ja kisub kaasa.

Koosoleku alustab palwega Wiipuri wabakog. jutlustaja w. T. Huuhtanen õeldes konverentsi korraldajana tere tulemast kõigile wõõraile ja soowides, et osawõtjail oleksid awatud südamed walmis wastu wõtma taewaseid õnnistusi.

Liidujuhatajana terwitab soojasüdamlikult w. Geli Jokinen. Soowib, et meil oleksid alandlikud orgude taolised südamed, kuhu wõiwad woolata jumalikud weed.

Wahepeal laulab kitarrikoor, mis koosneb wabakoguduse ja nelipühilaste kooridest nelipühi wenna juhatusel.

Müüd antakse terwituskõne eestlastele. C. E. liidu poolt terwitab P. Sink, mille järel laulab meie koor „Ustkem julgest.“ Selle järele terwitab w. K. L. Marley Gesti Wabakog. poolt.

Benemaalt Ingerist annab edasi terwituse Piiparinen, kes sealt sellel aastal ära tulnud.

Järgnewad weel terwitused mitmete teiste poolt, kuna pikemalt kõneleb W. Jokinen teemil: „Waata, mina teen kõik uueks.“ Kõne haaraw.

Lootustandwalt lõppes esimene konverentsi õhtu.

Konverentsi büroo juures liitseumi ruumides on toitlustus korraldatud, kus hommikust õhtuni koosoleku waheaegadel wõimalik saada kehakinnitust. Sõwawad soomlased ju üldse tihem ja rohkem kui meie, juure arwatud tihedad tee-kõhwi joomingud. Tuleb keegi wõõras, on soomlasel perenaisel esimene mure kõhwi pakuda külalisele.

Järgmisel hommikul kõnelewad w. Kofamägi, kes õõfise rongiga jõudis kohale, W. Tuominen — wabakiriku misjonikooli juhataja ja W. Kasteppohja.

Koosoleku lõpul on pildistamisi.

„Monrepos,“

Wiipuri läheduses mõnede kilomeetrite kaugusel asub mererannal jumalamehe parun Nikolai mõis. Ta ise on juba nende hulgas, kes astunud üle igawiku läwe nägema Kuninga palet. Oli Wene kristlik-üliõpilaste töö hing ja juhataja. Mees mõjurikas omas alandlikkuses, andunud kogu südamega Jumalale, püüdis wiia walgust taewast Wene üliõpilaste ellu. Rikkalik keelte tagawara ja aineliselt kindlustatud seikuford wõimaldasid reisida kr.-üliõpilaste töös nii idas kui läänes, et edustada kuninga asja. Ka Tartus on ta käinud.

Ta juurepäralise mõisa „Monreposse“ kogunesid Wene üliõpilased suwedel, kus peeti siis konverentsi. Benemaal olid sarnased konverentsid keelatud, Soomes oli aga wabadus. Ühel sarnasel konverentsil sai päästetud ka professor Marzinkowski, pärawastine Wene kr.-üliõpil. juht, keda paljud õppisid tundma mõõdunud talwel, mil ta külastas Gesti.

Nelja aasta eest juba käisin waatamas seda kaunist mõisa parki ja imehuwitawat „surnute saart“, kus on maetud Nikolai suguwõja liikmed ja ka ta ise kaljusse. Seal haul pidades wäikest palwehetke ütles keegi õde, kes teda isiklikult tundis: „Ta oli õilne mees!“

See oli mõiste sifemisest suursugususest, mis puudub paljuil aadeli kui ka lihtinimestel.

Loomulikult tuli ka selle tõttu meil eestlastel kasvaks käit Monreposse, mida mõtsume ette laupäeval peale hommikust koosolekut. Kaasa tulid ka mõned Helsingi C. E.-lased.

Zuhtus olema ilus ilm. Ruttasime jalgsi mõni kilomeeter linnast välja, kuni jõudsimegi parki väravani. Jgal ühel tuli lunastada pilet, mis võimaldas parki pääsemise. See maksis 1½ Smk. Peatusime härrasmaja eest läbiwiival teel ja laulsime ühe eestikeelse laulu terwituseks. Warsti ilmusidki paar wana hallipeaga naisterahwa kogu trepipalkonile: Nikolai õde ja ta jugulane, Gesti pürit paruniproua.

Lätsime terwitama. Wanakesed olid väga rõõmsad laulust, kuid surnute saarele lubamisest õde Nikolai keeldus, et mitte erandit teha nende paljude välismaalaste grupedele, kes seda soowivad. Kuid pärast siiski lubas 4—5 meie hulgaft.

Waatlesime suurepäralist parki: taljud, merelaste

õhtul kõnelewad ewangelisatsioonikoosolekus wened R. L. Marley, J. Mikkonen ja W. Jokinen. Laulab taas Gesti koor, nagu üldse paljus koosolekuis. Goetake ette Soome presidendilt saabunud terwitus ja õnnistusjoow konverentfile. Koosolek on hea ja lõpeb järelkoosolekuga, kus tulewad mitmed eestpalwele kõnelawa ette wabale platfile, kuhu laotatakse maha põlwitamiseks linad. Hilja õhtuni kestis seegi koosolek palwes murtud südametega.

Pühapäewa hommikul on

leiwamurdmiskoosolek.

Oli humitaw läbi elada sarnast koosolekut telgis. Oli tõesti südamlik ja soe waim walitsemas. Wennad Heiskanen ja Tuominen mõistfid lähedale tuua ja kättefaadawaks nõdremailegi Kristust — patuste õnnistegijat ja suureks Kolgata tööd.

Läheme mitmed eestlased peale selle koosoleku ligi-olewasse piiskopi kirikusse. Arwar nägus kirik on täis rahwast. Õpetaja peab hoogja kõne, millest saame

Monrepos.

fopid ja lõiked, fillad ja ausambad. Looduslik on kõik ja juft sellepoolest wõlum.

Kätsime waatamas Wäinemõise kaju, soowide käiku kiwide wahel kust lätsime läbi, waatlesime allikat, kuhu wifatud palju rahasid põhja mõnesuguste soowidega.

Peale lõunafööki on

misjoni koosolek.

Soome wabakirikul on oma misjonitöö Himalajal Tiibeti rajal, kus töötawad mitmed misjonärid tiiblaste keskel. Waremalt oli neil ka tööpõld Hiinas, kuid nüüd on see Soome-Krootfi wabakoguduse käes. Wiimafelt tööpõllult on kodumaale jõudnud õde Sihwonnen. Kolm ta kaaslastest sattusid kommunistlike rõõwjalga kätte ja neid tapeti piinamisega — raiuti tüti kaupa käed otsaft ja wifati jõkke. Jkka weel niisutab jumalikk seemet truuwide kangelaste märtri veri.

Tiibeti misjonist kõneleb õ. Siiri Martola, kujutab millises pimeduses ja kurjawaimude teenistuses ning hirmu all elab see maailma kõige mustem rahwas, seal teosoofide salapärasel unistuste ja luulekujutuste maal.

Tehakse forjandus misjoni heaks.

ainult lõpu kuulda, kuid sellestki juba selgus, et oli mõjuw äratuskõne. Mees ise usklik, nagu kuulda sain. Mõnede aastade eest pöörmisele tulnud. See on suur õnnistus Soome kirikule, et seal on usklikke õpetajaid, kes ostawad hingi juhutada Kristuse juure.

Enne lõunat on weel telgis koosolek, kus kõnelewad W. Jokinen, Kankapää j. t. ning samal ajal lastekoosolek misjonimajas, mida juhatafid Siiri Martola ja A. Pylkkanen. Rahjuks jäin mõlemist ilma.

Pooletunnilise waheaja järele on taas koosolek ning lõunaföök. Siis algab

mängu- ja laulujumalateenistus.

Õsinefid ühend. wabakoguduse ja metodistide laulukoor Huuhata ja keelpillikoor Hellströmi juhatusel. Wiimane neist on ise nelipühilane, kuid wabameelsem teistest. Ka Gesti koor õsineb mitme lauluga ning laulab W. Pöfiman ühe soolo. W. Jokinen on harjutanud tublisti oma häält ja laulab ka soolofid. Raskem on muidugi telgis laulda sellepoolest, et seal pole nii head kõla kui harilikudes ruumides. Rahwast taas tungil

täis telt, kuigi kontsert on maafuline. Rõneleb sel koosolekul Wilho Rantanen.

Õhtuses äratuskoosolekus kõnelewad: keegi õde, inglane Gillbrok — Wene misjoni töötõegija, P. Sink, Celi Jokinen ja J. Koivumäki.

Koosolek on mõjurikas, eraldi liigutaw on wiimase kõneleja jutustus oma wenna pöörmisest. Soomlastele ewangelistidele kohase osawusega juhitahe eestpalwele kutsumist ja kõnelawa ette walqub igast küljest läbi rahwa noori kui wanu, mehi kui naisi. Mitmed sõjawälased on teiste hulgas.

Seal on üks allohwitser põlwevel. Ta sirutab palweõitluses käe taewa poole, mis krampplikult kokku surutud, ja palub leegitsewalt: „Jssand, päästa mind uuesti, olin kord su oma, kuid langešin. Tahan olla jälle sinu sõjamees. Ja siin mu kõrwal on mu naine, siin mu hallpea isa, siin mu ainuke wend ja siin mu lähedalt sugulane — päästa, Jssand, neid!“ See oli südant liigutawaim pilt, kus tuli terve perekond Jumala juure kui wanasti Korneeliuse kojuas.

Wennad paluwad ja räägiwad rahuiatsejatega. On ka neid, kes ihuliku terwise pärast tulnud eestpalwele.

Ja wahete wahel woogab laul haaraw.

Wõib olla on Soomes kaswatustöö ja pöörnute edasijuhatamine weidi nõrgemal astmel kui meil, selle eest jälle wäljaarenenud äratustöö. Ta on jõuline.

Soome C. E.-l on palju kõnelejad wendi ja häid kõnelejad, kes pea kõik wõiwad teha äratustööd. Wististe tingitud sellest, et Soome rahwas on kõwem, ei murdu mitte nii kergesti kui eestlased, ja selle tõttu wajab see ka häid murdwaid äratusmehi.

Lõppes seegi koosolekute-rikas päew. Üldse peetakse siin palju koosolekuid päewa keskel wäikeste kohwi- ja söögihahaegadega. Selle tõttu tundus ka päew palju pikemalt — sündmusrikkamalt. Meil on küll, kui peetakse 2—3 koosolekut päewas.

Õsmaspäewa kasutame, et sõita

Imatrale, Wallinkosele ja Saima kanalile.

Omnibusse täis eestlasi, teine soomlasi sõidawad läbi udu ja seenewihma mööda mägede ja kaljudewahelist teed edasi. Mõlemil pool wilkatab mööda wäiksemaid järwi. Metsik on Soome loodus. Pole siin pehmust ega õrna sulawust.

Paaritunnilise sõidu järel oleme kuulsal Soome suurimal kosel. Kuigi ta enam seda pole, mis enne elektrijaama ehitamist, on ta siiski veel küllalt haaraw, metsik ja ühtlasi wõluw, omas kaljusel sängis mäsaw ja kohisev Imatra.

Üle kose käib sild. Mõtlesin ise: kui paljud on õhkanud siin oma wiimaseid õhkeid, enne kui päris neid Imatra wahune säng ja metsikud weed surmatantsu tantsisid. Sadandeid elustüdinuid ja muid iga aasta nõuab Imatra ohwriks. Meed on need, kes on kaotanud elusihis ja wõitluse jõu, sest ei tunnud Etu Ülimat saatjat ja Lunastajat, kes tulnud otfsima kurbe ja õnnetuid ning kinkima päästmist ja päästmise rõõmu.

Wallinkosti umbes 8 km. Imatrast on teine wõimas palju laiem koss, kuid wast mitte nii metsik. Siiski küllalt ilus.

Tagasisõidul waatame Saima kanali, kus wesiwärawate abil laewad wõiwad liikuda üleswett. Seegi wäga huwitaw.

Tagasisõudes sellelt matkalt algabki warsti konwertsiooni wiimane koosolek. Sajab wihma. Telgiääred tilguwad, sinna moodustuvad werennid ja lombid. Ka taewas pole täna wiimasel õhtul lüks. Sealtki sajab wihma. Kõnelewad mitmed wennad. T. Huuhanen tänab Wiipuri koguduse poolt ja Celi Jokinen liidu poolt kõiki osawõtjaid Soomest kui ka Gestist ning peab liigutawa lõpukõne. Meie ütlemele eestlaste poolt tänu ja laulame mõned laulud jumalaga jätuks. Kogu rahwas saadawad oma soojemad terwitused kaasa Gestisise.

Wiimased käepigistused, siis lahkume jättes telki, kus taas lõpeb suure järelkoosolekuga see wiimane piduõhtu.

Teised sõitsid ära samal õhtul, et olla Tallinnas järgmisel päewal. Jäime w. Marley ja mina abikaasaga õõjeks veel Wiipuri ja sõitsime edasi alles teisel päewal kiirrongiga, esimene Helsingi ja sealt edasi Turu kaudu Rootsi, meie Mikkonenidega

Kotkaste,

kus olid korraldatud kahel õhtul koosolekud. Leidsume sooja wastuwõtmist Mikkoneni perekonnas, wiimane on meie C. E.-lastele tuttaw, sest oli kahel korral möödunud aastal ewangeliseerimas siin ja tuleb jälle, kui Jumal lubab, pikemaks ajaks eelolewal talwel.

Kotka on Soome nooremaid linnu. Hiljuti pühitsetes 50 a. sünnipäewa. Linnade ea juures on see alles poistise iga. Mere ääres ja seega suur sadama ja tööstuse linn. 17 tuh. elanikku. Mitmed juured 5—7-kordsed majad nagu suurlinnadeski.

Ühel õhtupooltel tegime w. Eklundi mootorpaadis reisi ümber Kotka. (Sinn asub jaarel suuremalt osalt.)

Meile oli ülesseatud misjonimajas Gestis lipp eestikeelse sõnadega: „Tere tulemast! Sulle juubeldame wastu.“ See oli üllatus. Wiimase koosoleku lõpul pidas meie aadressil Gestis keeles kõne õ. Lindeman, mis omakorda oli meile suureks rõõmustuseks.

Kotkalt sõitsime edasi w. Mikkoneniga Helsingi, kus lahkusime. Tema tee wiis Turu noorfoo konwertsiole, meie aga sõitsime Soome wabakiriku juhataja, koolinõunik Salmensaari suwilasse

Korso

jaamast 3 km. Lütred wõtsid meid suure rõõmuga wastu, kuna S. ise oli Tampere sõitnud oma abikaasaga ja saabus alles laupäewa õhtuks tagasi oma autoga. Juhtusid olema päikesepaistelised soojad ilmad ja nii moodustusid need meile selles südamlitkus fodus kaunideks puhkepäewadeks.

Bühapäewa hommikul sõit edasi

Helsingisse,

kuhu oli ette teatatud meie tulekust ja nii pidime jälle wabakirikus kahes koosolekus sõna ja lauluga teenima. Olid armsad koosolekud. Rahwa osawõtt rohke. Kell 3 päewal lisaks veel wabaõhu koosolek Raiwopuistos. Õhtuses koosolekus olid veel mõned inimesed eestpalwele.

Et alles teisipäewal laew läks, siis olime juunitud veel jääma Helsingi. Mitmed kutsusid oma poole wõõrsile.

Teisipäewal oli sadamasse kogunud mõned sõbrad, kes meid südamlitkude terwitustega saatid laewale.

Ja algas taas reis üle lahe fodumaale — kaajas palju sooje tarwitusi wennaerahwast, kes meid ootawad tagasi pea — aga laulukooriga kontserte andma.

P. Sink.

Kisti all.

C. Martensi mälestusi wanast ja uuest Wenemaast.

Tõlk. D. B.

8

Ja tema juures nägime uue elualguse imet. Ta omas Jumala rahu, mis on ülem mõistusest. Oli kui näeksime kurjast waimust waewatu tervenemist. Särastilmil istus ta pärast teiste kõrwal pingil. Kõikide silmad waatasid tema poole. Mu istuda ees pingis, näis talle liig suur, ta istus maha ja ütles:

„Ei wääri ma, et istun teiste reas.“ Palusin teda siiski jälle istet wõtta. Direktor kuulis kõik ja istus väga rahutult omal pingil. Wiimaks tõusis ta wihajelt, lõi jalaga wastu maad ja ütles:

Direktor tõusis wihajelt ja wäljus . . .

„Mida ei pea siin harimata inimeste seas kõik kuulma!“ ja wäljus. Ta abitaaja jäi.

Mul oli kergem, et ta läks, sest ta segas mind. Tundus, et ta kaalus kõne ajal iga mu sõna.

Beeranditunni pärast tuli ta tagasi, taskurätt käes. Ta pühtis wahetpidamata higi otsalt ja sammus pikkamisi ettepoole.

„Armas härra jutlustaja, mis pean aga mina tegema?“ küsis ta.

„Teie kui õpetatud mees peaksite teadma teed taewariiki.“

„Ma ei tea,“ wastas ta, „sest olen jumalajalgaja. Weel iial ei ole ma ewangeeliumiga tegeleenud.“

„Tee on väga lihtne. Kui tunnete ja tunnistate omi patte ja alandute taewa ja maa Looja ees, nagu tegi too roimar. Jeesuse Kristuse veri teeb meid puhtaks kõigest patust. Teist teed ei ole.“

„Jah,“ ütles ta, „teil on hea rääkida. Te arwate, et minul õpetlajel, ei ole selja taga sellist minewikku kui oli tol roimari! Jah, ma olen õpetlane, 25 aastat olen õpetanud Peterburi institutis kõrgel kohal. Suure waewaga põgenesin nüüd siia, et oma elu hoida. Pean ütlemä ja tunnistama: 55 aastat olen ma Jumalat salanud, 25 aastat ma õpetasin, üle 1000 üliõpilase istusid iga aasta mu ees, ja ikka ma püüdsin selgeteks teha, et ei ole Loojat ega Jumalat, taewast ega põrgut. Hirmus! Revolutsiooni algpäewist olen näinud ikka jälle omi üliõpilasi korda saatma hirmuaid tegusid. See on minu töö, ma olen enam tapnud kui too roimar teie ees. Olen inimhingi mürgitanud, roimareid sünnitanud ja kaswatanud, ja nüüd teewad nad oma tööd. Too mees mu kõrwal tappis üksi, mina tegin seda paljudega. Tema pöörmijega lõpeb ta senine elu, ent mina ei wõi midagi heaks teha. Kui Jumal ka andestab mulle, mu teod kestawad edasi tuues hirmu ja õudust. Nii ma olen, ja sellistel inimestel ei ole päästmist.“

Wäsinuna wajus ta pea rinnale, pisarad niisutasid palgeid, ta kattis näo kätega. Uugesin imelisi, mõisimatuid kutsu- ja armastusejõnu kadunuile maailmas. Siis tõusis ta weel korraks ja ütles tervele koosolekule:

„Tänapäewa Wenemaa oleme meie teinud. Ta juures hädas oleme meie, jumalajalgajad, süüdi. Meie wõtsime inimestelt iidametunnistuse ja nad pöördusid Wenemaa pea peale ja waltkewad nüüd hirmial wiisil. Paluge mu eest, ma tahan alanduda ja alanduses uskuda, et Jumal kuuleb teid!“

Kogu koosolek nuttis, ei olnud wist ühtegi seal, kes poleks mõelnud oma minewikule. Järgnes umustamata palwetund, ja paljud palusid armu wanale direktorile. Ta hakkas ta ise paluma ja ütles:

„Oo Jumal, kui ja oled, siis ilmuta end mulle. Kui ja wõid ja kui jul on armu, siis lasje mind seda täna tunda ja andesta mulle mu patud!“

Ta tunnistus mõjus kõigile. Ei jattunud ööst, nii paljud tulid, et jõuda selgusele oma minewiku suhtes. Jumala Waimul oli waba tee, ja ta näitas inimestele nende patte. Kõrutawad olid noorte jumalalaste tunnistused ja tänapalwed.

Kui tõusime ja laulime kiidulanu:

„Mis teeb mind patust puhtaks?“

See Jeesu veri waid!“

haaras direktor wana roimari oma kaenlasse, ja mõlemad nuttisid kaua rõõmu pärast, nagu oleksid nad wennad, kes kaua pole üksteist näinud. Ja kas polegi nii? Meie, inimesed, oleme ühe Jäta lapsed, keda aga patt lahutanud. Kui auline näha, kui hinged jälle leiawad endid Kristuses. Waid Jumala Waim wõib teha, et haritlane ja roimar saawad wendabeks.

Teisel päewal paluti mind direktori juure lõunajõõgile. Oli rõõm näha neid kaht wana inimest. Nad hoidsid üksteise kätest kinni ja rõõmustasid kui lapsed jõulu ajal päästmisest, mis neile osaks saanud Kristuses.

Kui tahtsime minna õhtusele koosolekule, ütles direktor:

„Mine aga mu naisega ees, mul on weel midagi teha.“

Algukslanu ajal tuli ta oma terme lõpuklassiga sisse ja wõttis nendega istet esimestel pinkidel. Seitse noormeest ja neiu, kes väga austasid ja armastasid teda, leidsid tol õhtul rahu Jumalaga.

Oli imelik, millise andumusega tunnistas wana direktor Jeesusest. Näis nagu tahaks ta heaks teha, mis ta patustanud noil ajal, mil oli Jumalast kaugel. Lai oli ta tööpõld ta üliõpilaste keskel.

Kats nädalat töötajime seal wend T. ga. Abielurikkujad, wargad, roimarid leidsid tee patuste jõbra juure.

Jumala juures ei ole ühtki asi wõimatu.

Põgenemine.

Kommunistid ei olnud rahul mu tegevusega, sest nad kaotasid mõtteajalisi kõikjal, kuhu tulid. Nii pidin ühel päewal kaduma, muidu oleksin jattunud treltide taha. Warjupaika leibus Kanakaasias palju, ja ma rändajin magedesse. Kõrgemale ja kõrgemale, lähemale päiksele, ja wiimaks tulid kohtadele, kus

afusid waid üffitud mäelanituid ja kasakad. Nus oli waitus eemal rahutuselt ja astelbujest. Näib, et lähemale tõmbab meid Jumal oma imekenas looduses. Nusin rohelisel murul warjuliste metsapuude all, oja kaldal. Oli ju kewad, ja oma nõiakepiiga muutis ta walge mäemaastiku õitswaks paradiisiks täis lõhna ja laulu. Druid olid sageli kitsad ja kaljused, siis jälle laienesid nad rohelisteks, mahlasteks aasabeks, kus sõid põdrad ja hirwed, kuhu ajajid inimehed oma karja. Rõrgemal kohisid tumedad kuused ja männid, ja kõige üle särasid igawene lumi ja jääluustitud. Kitsad mäeteed piirasid järste, jüngeid kuristikke. Uhed kottad hõljusid sügawuste kohal, ja saagiga lastusid nad majesteetlikult oma riiki kättesaamatule kaljule.

Nägin omil retkeil, et Kaukasuses on peidus veel juured warandused, mitmesugused metallimullad, samuti kiviisüsi tuleb mitmes paigas peaaegu pinnale, oodates waid hantjaid. Siiglametjades kasvab suurel hulgal kalleid puud.

Ei olnud ma aimus „mäerändur“. Koopais afus veel palju „suwitajaid“, suurelt olalt kasjakad, kes wõtnud oja waturerolutfioonist. Siin endid koduselt siisse seadinud, ootajid nad waid aega, mil pääsewad jälle tagasi omaste juure. Metfitud, kurwad laulud kajašid orgudes, ent häda sel, kes ei suutnud taljutada oma toduigatjusi. Kes julges end all näidata, langes paratamata surmale.

Ühel päewal ajas kodusatfus suurema hulga mehi teole. Sõjariisttus tungisid nad ühel ööl kodukülla ja ajasid kommunistid wälja. Wiimased tulid aga peagi suuremal hulgal tagasi, ja kodusatsejad pidid ruttama, et oma elu päästa. Kätemaknaks wangistajid enamlased igast perešt, kuhu olid mäsajad tulnud, ühe perekonnaliitme. Ohtuks aeti kõik külaelanituid turuplatšile koku, kus nende filma all lasti maha wiiekümne inimese ümber. Oli kohtaw waade, ei julenud ükski midagi belda, lešt aõwardades pidajid kommunistid pika kõne ja hüüdisid:

„Mii teeme sellega, kes julgeb meie wastu hakata.

Surmamõisttetute hulgas oli ka kolm usklikku. Neist kaks, mees ja naine, ei olnud surmawalt haawata saanud, jäid aga täiesti walfseks. Komandant kästis veel forrats kõiki läbi puurida, et oleks asi kindlam. Näid hakkas naine kšendama, teda pisteti kolm korda, kuni ta suri. Mees aga waltis weelgi, ja pimedule tõttu läks tal korda lähemasse majja põgeneda. Siin seoti ta haawad, ja ta jäi ellu. Wigane küll, ent ta on too koleda hirmutõõd tummistaja. Ei tiial unusta külaelanituid noid hirmsaid tapmisi.

Weetšid pitad nädalad ülal mägedes, siis julgesin jälle lastuda orgu, ellu. Reijisin ühte mereäärsele linna ja algasin oma endist tegewust. Pidasin X.-s ewangelisatšioonikoosolekuid.

X. ajub imeilusas kohas. Kaukasjule jalal kohises ja woogas Must meri. Nannal seijis linn roheliste puuwilja — ja wiinaeabade wahel. Wiinapuu suurte lehtede wahel rippusid

wasked kollased, rohelised ja sinised kobarad. Saadeti wiinamarju hulgana wälja. Iseäralise ilme andsid maastikule taunid kreekapähklipuud.

Sadamataid olid ehitatud kaugele merele. Armastajin üffi rannal wiibid, jalutada, supelda, ja ühel päewal wäljusin kaugele muulile. Wiimaks istusin wee ääre ja waatlesin imeilist pilti enda ees: linn kirju tatustehulgaga uppumas roheliselle, päitefekiirtes särawad kuldpuhid, kajakad wirwendawa mere kohal. Ütti filmajin jär'u kaljuseina ääres naise, kes istus seal ja waatas tardonult wette.

„Rutta ja päästa tal! Too naine otšib surma wees!“ kõlas mu südames. Ronitiin ta juure ja kõnetajin teda. Ohmunult waatas ta mu poole, nagu kartes, et segan teda ta kawattuses. Utlesin:

„Kas ujute Jumalat? Kas teate, et selle lühiteje elule järgneb aeg, kus pole jumalalastel häda, ega waewa, ega piaraid?“

Kurwalt raputas ta pead ja hakkas kibedasti nutma. Talutajin ta eemale kaljuseinalt. Wiimaks ta rahunes ja hakkas rääkima:

„Mu isa oli kindral. Wana walitsuse kokkuwarjemise järele ilmusid ühel päewal enamlased me majja ja lajid maha mu isa, ema ja mu õed-wennad. Mul õnnestus põgeneda. Joošijn 60 km. jala kuni saabusin L. külla. Siin olin warjul mõne aja, wiimaks sain koha kellegi põgeniku juure. Siin külastas mind ootamatult mu onu ja kadus jälle sama walfselt. Põkema aja järel sain talt kirja: „Marusja, tule X.-i . . . kuupäewaks. Dotan Sind . . . nurgal, siis sõidan samal päewal aurik N.-iga wälismaale, et oma elu päästa. Tule kaasa!“

„Kaudteešõiduks puudus mul tummistus. afusin jalaja rongile. Ent kontroll leidis mu ja wiis G. P. U. ette. Põkta piinamise järele lasid tšekistid mu lahti ja poolhaigena piitšifin jatkata teekonda. X.-i lähedal N.-is tabati mind unesti, ja mu käsi käis halwemini kui ešimene lord. Et olin naine, lasti mind siiski wabaks, ja nüüd saabusin wäšimuna ja haigena just laewa ärasšõidupäewal. Ruttajin sadamasse ja kišifin aurik N.-i. „Seal ta lähleb,“ wõlbi mulle ja näidati laewa, mis pikkamisi, pikkamisi kadus kaugusse.

Lootusetult, meeleheitel joošijn šia tahes teha lõppu tolle wilešja elule. Tuttawaid ega šõpru mul ei ole, olen näljas ja jõud pea lõppemas.“

Jälle hakkas ta nutma. Mul õnnestus teda wähe lohutada, ja ma wiijin ta usklike juure, kes wõšfid ta armastuses wastu. Ohtužel koosolekul leidis tšitarlaps rahu ja tänas Iššandant, et hõidis teda meelešeitešurma eest.

Warsti sai ta kiirkirjutaja toha postwalitsuses, ja töötab koguduses truu liitmena oma Iššandale ja kuningale Šeesufele, eriti oma ilusa lauluga.

Täideläinud uni.

„Kuule mu šõber,“ ütles Alfred oma naisele, kes lamās haigena woodis, „šuren januše, ja mul pole pennigi. Lähem laenama mõne marga, joon enese purju, siis hüppan merre ja lähen — —“

„Ara tee seda, Alf,“ palus naine, kes iše oli alles hiljuti saanud päästetud. „Šea Jumal, päästa teda täna ohtul!“ ohtas ta mehe wälja minnes. Selle järele wajus ta unne, ja oleks kui näinud oma meest istuwat päästearmee koosoleku ruumis ning ta ümber oli ingleid, kes palusid ta eest. Ja just kui ta oteks

fui näinud mehe tõuswat ja minewat palwepingile, ärkas ta wäljast kostwa mängu peale.

Samas tuligi keegi naiskapten tuppä. Alfred järel. Kapten jutustas nüüd, et mees oli tulnud joobnuna koosolekule, läinud kelleštki käškimata palwepingile ja põlwitanud sinna. Mängijad ja šõdurid, kes olid palunud ta eest sešt ajast peale, kui naine pööras, rõõmuštusid wäga, et linna suurim joomar oli tulnud pöörmisele ja selle rõõmuga tulid kõik šaatma teda ta koju. „Šotahuudo“

Warsti jõuab lõpule aasta. Palume rutata arwete õiendamisega. Kes veel „Noorte Glu“ eest pole tellimisraha õiendanud palume peatselt teha.

Ta vajas . . .

Laine Luha.

Ilus õhtupoolik. Mereranda ilmusid ka need suvitajad, keda kõrvetav lõunepäike sundinud viimat puhkepaika otsima männikus, ehk aedade põõsastikes.

Merelt, mis ujus silmipimestavalt sädelevas õhtupäikese kullas kostis sulpsatusi, vallatuid hüüdeid ja uujate puristamist.

Rannal viibijail oli raske jälgida tegevust meres, sest sulasid pea valutavais silmis ühte sinavad laigud, hüplevad tulisaarekesed, millesse uppusid tumedad inimkogud.

Jalutajad, kes uhkeldades moodsas riietuses kireva värviliste päiksevarjega sama kirevavärvilisi nägusid varjates, kes vabas kerges riietuses ehk mähit pehmesse ujumismantlisse, kõndisid mööda laudsiledat rannaliiva.

Virve Hurm valges käisteta kleidis, blond juustel samavärviline rannamüts näis olevat oma kahe kaaslannaga jalutades veidi kurvas meeolus. Kuna teised naerdes lõbusalt juteldes tegid märkuseid jalutajate riietuste kohta vaatas tema mõtteis merele.

Teda oli jälle vallanud tunne nagu mõnikord viibides rahvahulga keskel. See oli salajase rahu tuse, väsimuse ja tüdimuse tunne, mis teda valdas. Kui lahkudes teisist jäi üksinda lamama männiku servale kuumale liivale.

Sulgedes silmad mille ees hüpplesid ikka veel põlevad lapikesed — kauasest vaatamisest merele ta jäi mõttesse. — Ehk oli siiski õigus öel Sulg'il kes viimati, kui viibis Virve piiblitunnis, soovitas puhkekoha valikul nõu küsida Jumalalt. Ja kui siis vastanud Virve, et valik juba tehtud, vaadanud see öde jälle kaua tõsiselt, küsivalt, kui isegi mitte kurvalt silmi Virvele. Ta sageli tulles ühingu eneses pahandas nende pilkude üle. Milleks selline kahtlustav vaade? Kuid siiski tegid need hetked rahutuks, kui polnud vahekord hea Lunastajaga.

Mis siis pidi tegema ta kui omas sarnase meeolulise, kõikuva iseloomu. Küll sai aru paremuse tarvidusest, tundis hetketi valulist igatsust aegade järele, mill kõik nii helge ning vabaduse selgus säras silmist. Kuid siis juba rõõmu tumestusena asus hinge kartev aimdus, et see kõik möödus, rauged ja järgneb jälle samane vaevane, jõuetu edasimine — langus, tõus. Vastik oli selline seisukord Virvele, kuid arusaamata põhjusil paramatutu.

Ja nüüd puhkusele tulekul — muidugi, palves ta ütles Jumalale, et tuleb siia, palus ka õnnistada.

Ta korteri kaaslannad polnud küll just usklikud, kuid muidu kõigiti mõõdukad ja eriliselt eitava seisukoha ei omanud ka usu vastu.

Mis puutub riietusse — peab see olema avar suvel. Virve samasel põhjusel laskis teha kleidi käisteta — ühingesse sellega muidugi minna ei pruugi.

Virve tõusis istuma. Kahe möödunud puhke-

päeva jooksul oli päikene ta valge näo muutnud veidi värvikamaks. Silmad olid suured ja neis pesitses kaunis rohkesti nukrust ja tõsidust.

Männikust kostsid lohisevad sammud. Virve pööras end ja nägi mööduvat naist kitsal jalgrajal. Vist oli ta õige noor. Kehv riietus kattis äärmiselt kõhna keha, pea ümber pleekunud rätt.

Kui tundes endal viibivat pilku pööras naisterahvas pea. Virve nägi sügavaid aukuvajunud silmi halli, klaasistunud läikega. Huuled olid peened, kokkusurut ja kortsus näo nahk päevitanud. Tähelepanelikult viibis ta vaade Virvel — siis tõblemine suunurkes, mustais silmis viha säde sammus põlglikult pead pöörates edasi väsinud kõnnakul. Virve hirmunud silmad saatsid teda.

Kus oli näinud ta neid tumeda silmi säravaten, rõõmsatena. Virve ei julgenud lasta selgida mälestust vägisi tärkavat ellu. Hulda — oo, ei või olla! Tema parim koolipõlve seltsiline. Jah — aga kuhu jäi siis Hulda; miks ei vastanud kirjele, ei ilmunud koosolekuile kutsete peale, kuni ka tuli tagasi saadet vaimulik ajakiri.

Peale õhtusööki kutsusid kaaslased Virvet kuurordi muusikaõhtule. Ta keeldus. Hingel latus mingi arusaamata raskus. Ikka korduvalt tõusis pilt kõhnast, närbunud naisest. Kui oli see tõesti Hulda — kui katkendiliselt ja vähe oli palunud Virve ta pärast . . .

Mähit sooja rätti Virve ruttas rannale — kaugele kuurordist. Vajunud oli päikene. Sädelevad laigud koondunud lahkumisparaadiks hõbedase vööna taevarannale. Meri oli peegelvaikne. Hõbedane valgus levis vaikel rannikul kuhu uppusid meri ja taevas ühtudes.

Rõhuvalt raske oli Virvel. Meelsamini laskuks kummuli liivale ja nuttes jutustaks kõik Lunastajale — ka mure Hulda pärast. Ent võõrana näis see eriti vabas looduses. Paar päeva polnud ta enam palvetanud põlvedel. Millegipärast kaaslaste juuresolekul oli see piinlik. Võis ju teha seda ka õhtul ja hommikul voodis.

Lähenes veele Virve võttes peole selget, jahedat vett et niisutada ägedalt tuksuvaid meelekohti.

„Preili, kas valutab pea?“ küsis äkki seljaga terav, kähisev naisehää. Virve kargas püsti ja värisevi käsi silus otsaest märgi juukseid. Ta ees seisis sama naine klaasistunud, eluta vaatega; huulil irooniline muie.

„Tundub mulle, kui oleksime tuttavad — minevikust.“

Virve oli jõuetu vastama. Suuril silmil vaatas teise aukuvajunud silmisse. See püüdis naeratada, mis osutus aga mingisuguseks grimassiks. Siis algas tasa, kui räägiks endaga:

„Ei maksaks äratada ellu mälestusi koolipõlve sõprusest. Ainult leidub seal pilte unustamatuid. Kerkib sageli mällu möödunuist üks õhtu. See oli kooli lõpetades kui lõpuaktuselt tulles põlvi-

tasime su mugavas toas. Tõustes põlvilt sõnasid: „Hulda, sa pole kaugel Jumalast.“ „Ma polnud seda tõesti.“

Rääkija peatus. Läbi vaikse õhtu värisesid igatsevad, hellad helid kuurordist. Virve tundis, kuid hääletult libisesid lainekeised lähemale ta kinga taldu niisutades, kuid oli võimetu astuma eemale. Hinges aga virvendasid pilte läbistades üksteist.

Vastust ootamata algas hoogsamalt Hulda.

„Oli vilu, vihmane sügisene õhtupoolik. Koh-tasime tänaval, sul oli seljas su sügismantel ja jalas kalossid; ma külmetasin õhukeses jakikeses kuna jalad olid läbi märjad. Sul oli käes äsja ilmunud päevaleht, kus üks koha pakkumine. Sa olid märganud seda. Huvi pärast otsida sa omale kohta — sõnasid. Virve, kas ei märganud mu silms sõnatut palvet — kisendamist ütleksin. Küll teadsid, kuid vajasin teenistust. Või oli võitlus siiski käimas sus. Miks mõtteis, hajameelselt must lahkusid? Kuid kui väsinult, pea lootusetalt jõudsin siiski kohale, oli võet juba — sind. Sul oli raha, et autoga kiiremini jõuda sinna — ja sa seda tarvitasid!

Su vanemal oli ju raha küll, et täita su tarvidusi.“

Kõledalt naeris Hulda, kuna nägu kattus kort-sudega kui raugal. Sa rääkisid alati et Jumal on armastus ja sina ta laps.

Kui sammusin kodupoole kus ootamas mure-lik, haige ema tundsin, et olen kaugel, kaugel Jumalast . . .

Otsisin kohta asjata — kuni võtsin esmakord-selt morfiumi.“

Siis muutus Hulda hää ähvardavaks.

„Kuid kord siiski kohtame, nagu rääkisid, Talle aujärje ees — siis — vaata, Virve, see värisev, kondine käsi näitab seal sinule ja kisendan:

„Tema on süüdi minu hukkumises!“

Virve nägi lahja väljasirutet kätt — see värises.

„Ela hästi. Virve, vabanda, et segasin ilusa õhtu naudingut,“ sõnas Hulda muutunud tumeda häälega pöörates minekule.

„Andesta, Hulda!“ karjatas nüüd Virve — kuid seisatamatult käsutes sammu kadus mineja män-nikusse.

Meeletu hirm valdas Virvet naelutades ta en-disele paigale tardudes kohale, kuhu kadus när-buv Hulda.

Männik seisis tumedalt, majasteellikult. Kus-tunud olid saledatel tüvedel eha verevad laigud. Kõikjal vaikus . . .

Järgeval sügisel Virve ühingu töös pühen-das end täielikult päikesepaiste toimkonna tööle. Alati valmis minema ühes laulugruppidega haig-lasse, öömajadesse. Seal teda nähti hoolitsevalt

talitavat vanakeste juures, kuna kodudes pestes ja puhastades askeldas.

Andestus oli saanud. Suured ja rasked ol-nud need võitlused maaüksilduses, kuna sõitis Virve veel samal õhtul üksikusse rannakülla.

Üksikuna seal kivisel rannal teda nähti istu-vat, kuna mängivad lapsed, kelledele ta vahest püüdis lähineda kohmetult, nagu kangestus liik-meis, võõra tulekul taganesid. Üksikuna ta põlvi-tas tihedas kasetihnikus kus hetketi meelheide teda näis valdavalt. Seistes igavikus kaet küll ve-reõiguse kuuega kuid tühja kättega.

Tõusevad lugematud kogud vaaruvad. Ja teiste hulgast eraldub kõhn kogu silmis suureis meel-heide — sirutab kondise, väriseva käe ja Virvele näidates kisendab. „Tema süüdi et hukkun!“ Oo — kui oleks siis selles hüüdes ainustki heli trotslikusest, ei — see on lootuseta ja meeltheit-likult ahastav.

Ja vaatab Lunastaja Virvele kurvalt, tõsiselt. Kõrgel puhtal otsaesisel lööb lahti haav, mille su-runud okaskroon. Langeb sädeleva rubiinina verepisar . . . Üks tilk valat verest kadunud . . .

Siiski saabus andestus ühel hilisõhtul, kui eha punakas valgus mängles rannal põlvitaja blond juuksil. See oli teadmus, et hooletus ja üks-kõiksus teiste hingede pärast andestatud ning üht-lasi saabus vaikne, usaldus Isa kandmisse.

Andestus Lunastajalt oli saanud ent see, kelle vastu eksinud — see närbuu kuju kondise, väljasirutet käega kurvana, kõikuvana näis jälgi-vat teda. Need olid tundide pikkused palved, milleks sundis see kogu nüüd.

Saabus sügis. Surma kondised käed sirutasid surnukahvatute, värisevate puulehte järele ja peo-täis järgnev teisele paisati neid porri.

Kõikjal tinaraske rõskus, pisarad ja udu.

Siis leidis Virve veel kord Hulda. Meele-märkusetult lamas bulvaari pingil. Haigemajas, kuhu toimetas Virve leitu suri Hulda paar päeva hiljem.

Virve oli ainuke saatja närbunut kalmistule. Kui oli kinni aet haud, asetatud kimp punaseid roose sellele, kuna veel nuttis sügisõhtus leina-vav Virve.

Õlgugi et saabus andestus lahkunu hinge. Olgugi, et võis sosistada ta viimasel hetkel: „Olen lähetal — üsna lähedal Jumalale,“ oli siiski hä-vinenud noor elu, selle võimed — sest Virve ei seisnud püsivas ühenduses Lunastajaga — ei kü-sinud hetkel, mil vajas lähim ligimene ohvrit, nõu sellelt, kes ise saanud ohvriks . . .

Langes lehti närbumiid puudelt värsekele hauale. Levis õhus närbumislõhnu . . .

Närbus elu, kuna puudus see, mida ta vajas . . .

Ühel koosolekul B-s. läks korda paljude aastate eest mõnel kärategijal üles äsfitada sellist meeleolu kõneleja vastu, et lasti ta peale tulereistust. Professor Heinrich Thieszen, kes wiibis seal pealtkuulajana, ütles hiljem: „Ehk ma küll ei mõinud nõus olla kõitega, mida Stockmayer kõneles, tõusis mus fiiski suurim austustunne, kui see mees jäi seisma oma postile, ilma et oleks filmagi pilgutanud ja kartmatult hüüdis oma wastaseile: „Minu mõite teie waikima panna, aga jumalafõna italg.“ Kõneleja kindlameelne ja fiiski nii mõõdukaas ülespidamine mõjus niimõrt wäratsejaille, et nad läksid minema koosolekult.

Ühel pühitsuskoosolekul B-s. rääkis vastu keegi wend wäga terawasti pastor Stockmayerile ja pealegi nii haawawal wiisil. Selle peale lahkus see wend saalist, et koju sõita. Teel raudtee jaama hakkas kinni keegi seljatagant ta kohwrikefjest ja küüsis: „Tõhin ma saata teid rongile, armas wend?“ Kuidas imestas mees, kui tundis ära lahkes mõõras pastor Stockmayeri. Meeleldi oleks ta tagasi lükanud sõbraliku pakkumise, aga teha ei olnud enam midagi. Stockmayer ei lasknud lahti enam kohwrikefjest, waid mõttis selle oma kätte ja kandis jaama. Seal ulatas ta selle reisija kätte wagunisse. Nüüd seisis ta, kuni rong sõitis ära, ja nikutas lahkesti peaga ära sõitjale jumalagajätku. Siis tuli ta tagasi koosolekule. Milline oli pealtkuulajate imestus, kui poole tunni pärast ilmus ära reisinud wend jälle saali ja palus sõna. Sügawasti liigutatud häälel jutustas ta, mis oli sündinud ja lüas juure: „Kui rong sõitis juba, oli mul mulje nagu istuks Issand Jeesus mu juure ja noomiks mind kurwalt mulle filma waadates mu ülespidamise pärast Ta ustawa sulase vastu. See lõikas mulle südamesse, et pidin astuma wälja järgmises jaamas ja tulema tagasi siia, et alanduda awalikult oma halwa ülespidamise pärast ja paluda andeks wennalt Stockmayerilt. See oli pöördpunkt mu elus — mõidetud wenna armastuse läbi.“

Ühes juures koosolekus Bonnis oli kogunud jalk üliõpilasi saali sissekäitu juure, kes weskid waljusti juttu ja tegid kõnelejat ja kuuljaid oma nalja märklauaks. Wend Stockmayer ei lasknud end eksitada. Oli ta ennast kogunud põlwilt olles waikses palwes, astus ta kõrge pörandale, luges ette teksti Jak. 4: 4 „Teie abielurikkujad mehed ja naised, eks teie ei tea, et maailma sõprus on waen Jumala vastu?“ Siis palus ta nii waljusti ja selgelt, et hääle tungis tagumiseimasse nurka: „Issand, wõta oma walitsuse alla inimwaimud.“ Jäi waikseks ja ikka waiksemaks suures ruumis, ja enne kui palwe oli jõudnud lõpule, olid üliõpilased, muidugi lõõduina südametunnistusest, tafakesi lahkunud saalist, ja jumalafõna mõis jälle wabalt kuulutada.

Ühes wäikeses jumalalaste ringis kõneles Stockmayer pühitsusest usu läbi. Seal astus üles ta vastu keegi pealtkuulaja piiblimüüja, endine karjus, kes ei mõistnud õieti lugeda ega kirjutada, ja püüdis liikata ümber ta kõnet ebakohaste märkujaga.

Jeesuse Kristuse tunnustaja ja järelkäija

Alfred Rothi järele Joh. Sarow.

Stockmayer tõrjus ta energiliselt tagasi ja kõneles edasi. Aga äkki peatus ta, läks piiblimüüja juure ja ütles sõbralikult talle kätt pakkudes: „Armas wend, andke

andeks mulle, mitte seda, mida olen õelnud, see oli õige — aga see wiis ja komme, kuidas ütlesin seda.“

Raebas keegi ülekohtu üle, mida ta kannatawat kellegi wenna ehk õe poolt, oli tal wiisiks õelda: „Paluge palju süüdlase eest ja passige parajat mõimalust, mil wõite näidata armastust ta vastu — aga armastus olgu fundimatu — pealesunnitud armastuse ülesnäitamine ärritab rohkem kui et mõjub lepitawalt.“

Kui kord keegi wend ütles talle: „Nüüd olen ma üles näidanud armastust aastate kaupa selle istku vastu, ja teda püüdnud kanda, aga sellest pole tulnud miskit jäädamat wilja; ma pean jätma, ehk ta küll pole saanud Jumala omaks,“ tõstis Stockmayer hoiatades sõrme ja ütles tõsiselt: „Mingit omakajupüüdu ei toi olla selles asjas; armastust peab näitama üles Jumala pärast, aga mitte selleks, et saawutada midagi.“

Keegi ütles kord: „See on imelik, kui ma kohan wend Stockmayerit pikema ehk lähema aja järele, tulewad kohe meelde mulle mu patud — asjad, milledest olen mõõdunud kergesti, tulewad jälle teadwusse ja pean tooma nad walge ette.“

Jialgi et fundinud ta midagi kellelegi wägise peale. Kui ta nägi, et see ehk too ei mõinud weel mõista seda, ütles ta. „Jätke ta rahule — küll Issand teeb talle selgeks selle omal ajal.“

Ühes koosolekus Augsburgis ütles ta kord: „Ei leidu mingit predastinatfiooni (armu ärawali-mist) hukkamõistuks ega õndsuseks — küll aga Talle eluks. Tahad sa teada, kas oled kutsutud selleks, siis küsi eneselt kord, kas midagi tõmbub sees, kui maaltakse su filmade ette Talle, põlatud naatsareen-lase kaju. Siis tea: ka fina oled predastineeritud selleks, et suft peab saama Jeesuse järelkäija Talle-teel.“

Ühe raske haiguse järele kutsuti wäga tungiwalt w. Stockmayerit ühele jumalariitigibõliste koosolekule. Ta oli weel nii nõrk, et mõtles esmalt tagasi liikata kutse, aga seal uuendati palwet, ta tulgu ikkagi. Kuigi ta ei wõimat kõnelda, olemat nad ometi tänulikud ta osawõtu eest. Ta läks siis. Ta kõneles wähe ehk midagi, kuni tuli arutusese küstimus, kas algristikogudus on kurwastanud Püha Waimu. Wennad ei suutnud otsustada ses asjus — seal tõusis w. Stockmayer püsti ja ütles: „Wennad, see pole meie nii tähtis, kas algristikogudus on kurwastanud Püha Waimu, waid see on palju tähtsam, kas meie oleme kurwastanud Teda. Ja siis kõneles ta üsna lühidalt selle üle: sõnab trehwasid koosolijaile südamesse, et suurem hulk neid langes filmili ja tunnistas pifarsilmil oma pattu. See kestis tükk aega. Stockmayer astus uuesti üles ja ütles: „Ewangeeliumil on kaks osa. Eftimene ütleb: Parandage meelt, teine osa aga ütleb: Uskuge armuõpetust. Ta juhatas neid waatama ristilõõdud Innistegijale ja uskuma, et nende mõlg

on kustutatud Talle weres. Uue wõidmisanniga ehitatuina läksid wennad tagasi oma tööpõldele, ja sinna (Mühlheimi linna) tuli ärkamine.

* * *

Lõpuks kuulame weel wana jumalamehe Joh. Seitzi, Feichwolframsdorffist jutustust:

„Pastor Stockmayeri kuulsin ma esimest korda esimesil usukoosolekuil, laulusaalis Stuttgartis seitsmekümnendate aastate algusel. Palju rahwast woolas kokku. Terwest wiitsit, kuidas ta juhtis neid koosolekuid, sain kohe weendumuse: See on Jumala saadik, kelle Jumal on annud oma kogudusele, et wita teda sügawamale pühitsuses, edasi aidata ja edendada piiblikku, apostlikku waimuelu. Koosoleku wiimsel päewal sündis midagi imelisi: ma ise sain ehitatud imelise wäega kõrgeft. Olin wallatud sellest ja wõitsin töötada selles jõus rohkem Isandale. Mu soow oli waikida sellest, et keegi inimene ei saaks teada sellest läbielamuseft. Kui istusin õhtusöögilaua Seckendorfi suwilas Cunnstattis kellegi Dr. B. wastas, waatas see muates mulle otja ja küsis: „Ütle mulle, mida sa oled saanud täna? Sa oled saanud midagi; ma olen ka saanud.“ Nende usukoosolekute järel teatati edasi osaduslehtedes, et jamal tunnil, mil me olime saanud seda, suuremale jaole koosolijast oli saanud osaks see õnnistus: wäega ehitamine kõrgeft. Ma ei imestunud sugugi selle üle: Ennem oleksin imestunud, kui keegi poleks saanud seda. Jumal tarwitas ju Stockmayeri, et ta wõiks paljastada prohwetliku wäega kõik takistused, mis takistawad Püha Waimu tööd Jeesuse tulemi-

seks südamesse, samuti ka ära saata need takistused. Ja kui südamesse on tehtud tee, kiwid teelt ära koristatud, tuleb Isand ja Ta Waim inimese südamesse.

Seda olen ma sageli näinud suuremais ja wähemais koosolekuis, mida Stockmayer on pidanud; alati murdis Püha Waim läbi. Sama mõju on kõigil ta kirjatöil; kes ustawalt loeb neid ja on nõus nendes leiduwate tõdedega, teeb sellega ruumi P. Waimule ja ta wäele. Kui mu sisemuses „surnud liha hakkas lihawaks minema.“ See tähendab, kui sinna tahtis pesitada midagi mitte jumalikku, ja ma lugesin Stockmayeri kirjatöid, siis mõjusid need põrgukiwina, millega põletatakse wälja wana liha.

Mul on õnn olnud näha ja nautida wõimast, õpetaja Blumhardtist efsle kutsutud Möttingeni liikumist. Samuti on töötanud mu kodumaal P. Waimu wäega ehitatud neitsi Trudel. Siiski pean tunnistama: Ehk küll olen näinud ja läbielanud õpetaja Blumhardti juures nii suurt, aulist ja wõimast, et see on hoidnud mu tänase päewani liikumises, on see siiski olnud palju õnnistusrikkam ja tarwilisem, mida Jumal on annud Stockmayeri läbi, kui see, mida ma ammutasin Möttingenis. Õpetaja Blumhardt on puhunud tol ajal tõsist hädasarwe oma kantslikult, et kõik peaksid paluma ja hüüdma, et apostlite au tuleks jätta tagasi. Aga esimesest noorusajast, kui Jumal juhatas mu kokku Stockmayeriga, tohtisin ma näha, et oli peaaegu prohwetlik and, teed murda südamesse Kristusele ja P. Waimule.“
(Järgneb.)

See on Jumala sõrm.

Saksa misjonär Frey, kes oli töötanud India ja pidi haiguse puhul Euroopasse tagasi tulema, reisis ära Bombayst, et jõuda teel ümber Kapimaa Euroopasse. St. Maurice saare lähedal pääsis walla kohutaw orkaan ja lained murdsid laewaesse augu, millest wesi suure hooga sisse tungis. Kõik püüded wett tagasi hoida olid asjatud, ja laew hakkas wajuma.

Seal tuli kapten misjonäri juure ja nõudis, ta käigu ümber reisirijate keskel ja teatagu, et nad paari tunni pärast juba igawits wiibiwad. Reisirijate seas oli ühe Dharwari kohtuniku abikaasawieie lapsega. See oli kohutaw hetk, kui haigewoodil lamaw ema kuulis sõnumit ligiõlewast laewahukkumiseft. „Peaa ma ühes lastega mere põhja wajuma? Kas ma ei saa abikaasat iialgi näha? Wõin ma weel oma patud andeks saada? Ma olen Jeesuse selja taha heitnud!“ Nii kisendas ta. — Frey juhatas teda Jeesuse juure.

Surmatund näis tulnud olewat. Kaks last hoid-

sid ennast kinni, kaht hoidis misjonär oma kätel ja üks oli teenija süles. Nii ootasid nad, mil sügawus nad neelab. Surm koputas ukse taga hirmsate rufika hoopidega wastu plankusid. Misjonär langes lastega põlwili ja palus: „Isand Jeesus, Sina aitad oma liha päewil ford jüingreid jarnasesse hädas. Sina oled ikka seefama, aita ka meid! Ja kui sa ei taha waadata meile kui wanadele patustele, waata ometi neile wäikeile, kes ei tea, mis hea ehk kuri on. Jeesus päästa meid!“

Nii palus ta. Seal pööras korraka tuul ja wiskas laewa teisele küljele, et auk jäi üle wee ja wett enam sisse ei tunginud. Suure jõupingutusega pumbati wesi wälja, laew wabanes ja auk parandati terweks. Siis tunnistas jumalatarimata kapten, nagu ford Egiptuse kunstimehed: „See on Jumala sõrm!“

Armas lugeja, oled sa ka Jeesuse selja taha heitnud? Do, siis ruttu, ja otfi Jumalalt pattude andeksandmist!

Kadedus.

Lastis kutsuda keegi kuninga ford oma juure kaks meest, kelledest ta teadis, et tene oli paratamata kadefuse ori.

„Tahan anda teile, mida te tahate mult,“ ütles kuningas, „selle tingimisega, et teie (sealjuures pööras ta kadeda poole) walite enne, ja et teine saab kahetõrdselt nii palju kui teie saate.“

Mida walis kade mees? Ta oleks heameelega tahtnud saada rikkaks, kuid siis oleks teine saanud

kaks ford rikkamaks temast. Ta mõtles üht ja mõtles teist, kuid ta ei wõinud painutada end jallima mingisuguseid paremust teisele.

Lõpuks — nii räägib wanajutt — sündis taljutamata kadefus meest walitsema, et tal torgataks film, et teine kaotaks oma kaks filmi ja muutuks päris pimedaks.

Kui kaugele wiib kadefus sind? „Sotahuuto“

Mitte endale.

Tunnen inimest, kes usklikena käivad ringi, alati olles nagu raske koorma all. Nad on alati õnnetud, neil on alati tegemist oma puudustega ja wigadega.

„Jälle ma ütlesin sõna, mida waja poleks olnud. Jälle astusin sammu, mis oleks mõinud jääda astumata . . . Ma ei saa tõesti ainustki päewa elada, millele mõiksin waadata rahuldustundega.“

Tihti on sellised inimesed, siiski väga kohtlased ja õiglased. Nad tahawad tõesti Talle teed käta puhtalt ja plekita. Neil on ka väga õrn südame-tunnistus, mis kohe näitab iga eksimist.

Milles seisab sin wiga? Nad paluwad ju küll, et Jesand andestaks, kinni kataks, aga siiski seisawad nood wead nende waimufilme ees ja nad on alalises hirmus nende pärast.

Wiga on siin selles, et nad nähes omi eksimust jääwad neile waatama . . . Paluwad andestust, ent siiski kannawad edasi oma koormat . . . Teemad nagu lapp, kes kandes rasket kompsu palub isa, et see wõtaks koorma enese kanda, aga siiski ei anna seda isa kätte, waid kannab ise edasi, ikka uuesti paludes, et isa wõtaks oma kätte ta kompsu.

Anna oma koorem isale, siis wast oled taft waba. Kallid süda! Kui Sa endale ja oma wigadele jääd waatama, ei saabu tõesti päewa, mil wõid öelda: „Täna ma elasin nii, kuist tahtis Jumal. Täna pole mul midagi andeks paluda, ma pole mõttes, sõnas ega teos Su wastu ekstinud, Jeesus!“

Kui selline päew mõiks saabuda, oleksid Sa ju pühja patuta — ent nii kaua kui oled lihas, ei ole sa seda. Lihas ei ole head, kui me endale ja oma puudustele jääme waatama — saladus seisab selles, et endalt ära — Kristusele waatame.

Tema on meie pühitus. Tema on täius ja jäädes Temasse, saame meiegi osa Tema pühitusest, Tema täiusest.

„Iga oks, mis minusse jääb, kannab palju wilja,

sest minuta ei wõi Teie ühtegi teha“ (Joh. 15:5).

Selles peitub õige wõiduelu saladus.

Mitte endale — waata Tema.

Mitte oma puudustele — waata waid Tema täiusse. Ära peatu oma puuduste juures, mida enam waatad neile — seda suuremaks nad kaswamad — kuni pakside pilwedena loorivad su eest Elupäikese ja Sa uuesti sattud käsuorjusse.

Kui Sa aga oma wigadelt ära Kristusele waatad märkad imestusega, et nood wead iseenekest kaomad. Loomulik asi — hea puu oksjana ei wõigi Sa paha wilja kanda.

Ja oled ja siiski komistanud, langenud — waata oma suurele Ülempreestri, kes on pühitus sinu eest. Too ristile oma patt, põlwita ja palu andeks: Ära ära tõuse sealt mõttes uuesti kaasa oma koormat.

Mis ristile löödud — jäta sinna.

Kristuse weri katab patud, ta heidab nad sügawaima mere põhja — sinagi ära waata enam neile, waid waata Kristusele.

Kristus lõpetas käsuorjuse, Tema juures on wabadus ja rahu, miks tahad Sa jumalalapsena omast jõust täita käsku?

Unusta nagu ap. Paulus, mis taga on, ja siruta waid ette seatud märgi poole.

Ehk ja nüüd küll Paulusega pead ütlema: „Oh mind wiletsat inimest,“ — wõid ja Kristusele waadates ja Temasse jäädes öelda kord: „Ma olen head usuwõitlemist wõidelnud, ja elukroon on mulle Tallele pandud?“

Niipea kui Kristuselt pilgud pöörad endale — asuwad Su filmade ette wigade ja puuduste mäed — ainult Kristuses wõid hingata rahus, olles oksjana Tema küljes.

„Kui keegi minusse jääb, siis kannab ta palju wilja, sest minuta ei wõi teie ühtegi teha.“ R. S.

Janu ja külm.

Sõjaaeg kõndis kord keegi sõjawäeõpetaja üle sõjawälja, kus leidis lamawat maas haawat sõduri. Ta kandis piibelt kaenlas ja seisatudes küsis mehelt:

„Kas tahate, et ma loeksin teile midagi piiblist?“

Haawatu ütles: „Mul on janu; parema meelega tahaksin midagi juua.“

Õpetaja läks ja tõi wett nii ruttu kui wõimalik.

„Kas te ei wõiks tõsta mu pead ja asetada midagi selle alla?“

Õpetaja wõttis oma palitu, käänas seda kokku ja tõstis sellele haawatu wäsinud pea.

„Nüüd,“ ütles mees, „kui mul oleks midagi katkest. Mul on nii külm.“

Õpetaja laotas oma kuue haige üle. Haawatu waatas selle järel üles ja ütles:

„Jumala pärast, kui selles raamatus, mis teil on, õpetatakse inimest tegema sel kombel, kuidas teie nüüd teete mulle, siis tahan ma sealt kuulda!“

See sündmus sijnalab wäärtusliku õpetuse. Mis tarwis on tänapäew, on see, et tehakse nii kuidas see raamat — piibel õpetab.

„Sotahuuto“.

Endine honservatooriumi professor annab

klaveritunde,

Järel küsida V. Kompassi 20—3, Tallinna.

Lesedoff.

Igaaastane alliansine

wendade kursus

peetakse ka tänapäew, kui Jumal lubab, Tallinnas

Sinises Kistis 11.—14. now.

Tere tulemast!

Truu teenimise järel kutsus Kuningas oma rahusse armsa

õe **Liine Päite**

sündinud: 14. X. 1881. surnud: 25. VII. 1930.

Armastuses mälestavad Narva Sinine Rist ja C. E. noorte ühing.

Issanda kutsele jälgides läks siit valude ilmast kodumaale meie kaasvõitleja

vend **Johannes Morosov**

sündinud: 29. VIII. 1893. surnud: 24. VIII. 1930.

Armastuses mälestavad Narva Sinine Rist ja C. E. noorte ühing.

Egiptuse misjoni

1930. a. esimese poole kassaaruanne.

Tartu I ja III bapt. kog.	3000 senti
Keila bapt. kog.	1100 "
Waffla " "	2000 "
Lehtje " "	300 "
Peipmanni läbi	200 "
L. Sirotkini misjoni palvering	4500 "
Tallinna C. Risti C. E. ühing	4700 "
Missionsarbeitskreis d. christl. Gemeinschaft zu Dorpat	5000 "
Ev. Kr. Wabatog. Tallinna I	5200 "
" " " Pärnu osaf.	3700 "
" " " Birn-Kruijala osaf.	1000 "
" " " Rakvere liitmeid	1000 "
" " " Triigi osaf.	200 "
Marienstiftkreis	100 "
M. K. Lehtfest	1000 "
õ. Priski korjanduse karp	1225 "
M. Ots	1000 "
S. Lige	3000 "
W. Tull	100 "
M. K. Tallinnast	100 "

Kokku 38.425 senti

Egiptuse misjoni juhatus tänab südamest misjoni huvi ja annetuste eest, soovides kõigile misjonisõpradele rohket rõõmu ja jõudu Issanda teenistuses. Kuigi sageli misjoni juhatus pole suutnud rahuldada misjonijaamade ja töötajate tarbeid, on Issand siiski läbi viinud.

Meie misjonärid avaldavad omis kirjes sageli oma rõõmu misjoni huvi ärkamise üle meie todumaal. Nad terwitavad kõiki misjonisõpru soojemalt.

Terwitustega R. L. Marley, laetur, Wase 7—18, Tallinn.

Kas Teie loete igapäev Piiblit?

Briti ja Väljamaa Piibli Selts Eestis võimaldab kõigile oma mitmekesisest väljavalikust kohase Piibli leida.

Külastage Depood! Rataskaevu 4 Tallinn.

Teatame juba aegsasti, et ka tänava ilmub paljude oodatud külaline — nägus jõulualbum

„Jõuluõhtu.“

Kaastööd on lubanud mitmed endised ja uued autorid kodu- ja välismaalt. Püüame saada endisest jõulukohasema, mitmekesisema ja pildirikkama.

Loodetavasti on hind sama kui möödunud aastal.

Lähemalt järgmises numbris.

HELSINGI RIIDEKAUPLUS

omanik **M. KABAL**

Tallinn, V. Karja t. 7. Tel. (2) 12-09.

Siidi, villase, linase ja pesuriide kaubad. Mööbliriided, põrandariided, vaibad, aknakardinad j. n. e.

Hinnad õiglased ja odavad.

Usklik
hambaarst

pr. **M. Sacharias.**

Vastuvõtmine 11—1 ja 4—6.

Lai t. 7—3.

Teen iga-
juguiseid

kellasepatöid.

Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Willardi tänaw nr. 3—10 (hoovis).

Terwitades w. **G. Henny.**

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutav toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinna, Koidu t. nr. 68 b—6.

2450

K.-Ü. „Külvaja“ trükk, Keilas.

Hind 20 senti.